

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Examensarbete 15 hp – Ämne
(Journalistik/MKV)

Innanför eller utanför samhället?

- *En kvantitativ innehållsanalys om hur svensk press gestaltar utsatta och särskilt utsatta områden*

Författare: Sanna Norlindh

Författare: Maja Iversen

*Handledare: Andreas Jahrehorn
Önnerfors*

Examinator: Kristoffer Holt

Termin: HT22

*Ämne: Journalistik &
medieproduktion*

Nivå: Kandidat

Abstract

Author: Sanna Norlindh & Maja Iversen

Title: Inside or outside society? – A quantitative content analysis about how Swedish news media frames vulnerable and particularly vulnerable areas

Location: Linnaeus University

Language: Swedish

Number of pages: 41

Today there are areas in Sweden, mostly suburban areas, that are referred to as vulnerable and particularly vulnerable areas. How those areas are perceived by society has a connection to how they are represented by media. Therefore, this study examines how two Swedish newspapers report and portray these so called vulnerable and particularly vulnerable areas. Thus, the study contributes to the media's responsibility for objective and truthful coverage. In order to achieve the purpose of the study, Aftonbladet and Dagens Nyheter's reporting during 2018 and 2022 is examined through a quantitative content analysis. Based on agenda setting theory and framing theory, it is examined and discussed within which genre and topics the areas appear in the media and how the news are portrayed. The focus is on how vulnerable and particularly vulnerable areas appear in the newspapers text. Previous research shows that suburbs and vulnerable areas are stigmatized through media's news coverage and mainly is linked to negative news reporting. We claim that this problem remains, as the results of the study point to that vulnerable and particularly vulnerable areas mainly are being depicted in a negative context. The result contributes to a discussion about the objectivity of news media and journalists and how their work continues to contribute to stigmatization.

Nyckelord

Kvantitativ innehållsanalys, utsatt område, särskilt utsatt område, gestaltningsteori, dagordningsteori, Aftonbladet, Dagens Nyheter

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
2 Bakgrund och problemformulering	2
2.1 Polisens definition av utsatta områden	2
2.2 Bilden av förorten	3
2.3 Aftonbladet och Dagens Nyheter	4
2.4 Studiens samhällseliga relevans	5
3 Syfte och frågeställningar	6
4 Litteraturgranskning	7
4.1 Bidrag till forskningslucka	7
4.2 Tidigare forskning	7
4.2.1 Svensk forskning om förorter och medier	7
4.2.2 Negativa nyheter och centraliserad nyhetsbevakning	10
4.2.3 Nyhetsmediernas gestaltning av våldsamma händelser	11
4.2.4 Nyhetsmedier och territoriell stigmatisering	12
4.3 Teoretiskt ramverk	14
4.3.1 Gestaltningsteori	14
4.3.2 Dagordningsteori	16
4.3.3 Sammankoppling av teorier	17
5 Metod och material	17
5.1 Material och urval	18
5.1.1 Urval av analysenheter	18
5.2 Kvantitativ innehållsanalys	19
5.2.1 Förklaring till variabler	20
5.2.2 Variabeldefinition	20
5.2.3 Studiens operationalisering och validitet	21
5.2.4 Pilotstudie och interkodarreliabilitet	22
5.3 Metodkritik	23
5.3.1 Metodkritik kvantitativ innehållsanalys	23
5.3.2 Kodbokskritik	24
5.4 Forskningsetik	24
6 Resultat och analys	25
6.1 Överblick	25
6.2 Aftonbladet och Dagens Nyheter gestaltning av utsatta och särskilt utsatta områden	27
6.2.1 Episodisk och tematisk gestaltning	27
6.2.2 Positiv och negativ gestaltning	28
6.2.3 Artiklarnas gestaltningsmönster	29
6.3 Frekvens av utsatta och särskilt utsatta områden utifrån huvudämne	31
6.4 Sammanfattning av resultat	32

7 Diskussion och slutsats	33
7.1 Förslag på vidare forskning	39
Referenser	40
Bilaga A Kodbok	I
Bilaga B Kodinstruktioner	II

1 Inledning

Det finns de platser i Sverige som ständigt tycks förknippas med oroligheter och problem. I boken *Miljonprogram och media: föreställningar om människor och förorter* (2002) beskriver Ericsson och medförfattare hur vissa bostadsområden i Sverige skildras som problematiska, kriminellt belastade, farliga men också exotiska, färgglada och livliga. Platserna kallas förorter, miljonprogramsområden, utsatta stadsdelar, invandrartäta områden, etc. Genom mediernas representation av förorter särskiljs dessa platser från det övriga samhället (Ericsson et.al, 2002).

Efter ett uppdrag från regeringen presenterade polisen år 2015 för första gången en lista på utsatta områden i Sverige. Benämningen innebär att områdena har en låg socioekonomisk status där kriminella har en inverkan på samhället (Polismyndigheten, 2021). Sedan dess har polisen publicerat en uppdaterad lista över utsatta områden vartannat år. Gemensamt för samtliga år är att majoriteten av utsatta områden är just förorter till storstäderna.

Det finns en mängd tidigare forskning som beskriver hur medierna tenderar att endast skriva om förorter utifrån stereotyper och att bevakningen främst är av negativ karaktär (Ericsson et.al, 2002; Nygren, 2005). En ensidig rapportering från medier leder till att publiken får en förvrängd världsbild. Personer utan erfarenhet från dessa platser kan se dem som farliga och främmande områden som står utanför samhället (Ericsson et.al 2002). Samtidigt känner de boende i området inte igen sig i nyhetsrapporteringen och upplever att mediebilderna inte är rättvis (Wingborg, 2005), vilket också leder till och förstärker ett utanförskap.

Medier är idag vår främsta källa till information och journalistiken bör sträva efter en objektiv och sanningsenlig rapportering enligt Nord och Strömbäck (2012). Hur de väljer att rapportera om vissa platser har en stor inverkan på samhället och invånarna. Som tidigare nämnts upplevs medier bedriva en ensidig och negativ rapportering från förorter, vilket väckt frågan kring hur medierna framställer just utsatta och särskilt utsatta områden i Sverige. Att platsen benämns utifrån polisens definition skapar ett missförhållande i sig och det saknas forskning kring hur mycket och vilken sorts utrymme benämningen får i medier.

Denna studie syftar till att undersöka huruvida två rikstäckande medier, Aftonbladet och Dagens Nyheter, väljer att framställa utsatta och särskilt utsatta områden i Sverige under 2018 och 2022. Utifrån studiens frågeställningar besvaras inom vilken genre och ämne temat utsatta områden framträder samt hur benämningen gestaltas. Vidare görs en jämförelse mellan Aftonbladet och Dagens Nyheter:s rapportering och gestaltning.

2018 och 2022 är valår och en viktig tid för samhällsdebatt och opinionsbildning. I en rapport från Nordicom stärker svenska medieforskare mediernas relevans för politiken. Bolin et.al (2022) menar att nyhetsmedier utgör den viktigaste kanalen för partiernas medieexponering. Under det senaste året har det svenska samhället drabbats av rekordmånga dödsskjutningar (SVT Nyheter, 2022). Det dödliga våldet har väckt stor debatt kring kriminalitet och gängrelaterat våld, inte minst i samband med riksdagsvalet. Enligt Bolin et.al (2022) var det skjutningar, gängkriminalitet och ökad segregation som var de stora valfrågorna i år. Detta trots en pandemi, krig i Ukraina och Nato-frågan (Bolin et.al, 2022). Brottsligheten kopplas ofta till utsatta områden (Polismyndigheten, u.å) vilket inneburit stort fokus kring platserna i medier. Därav är det relevant att undersöka hur områdena har framställts i modern tid.

Studien har en samhällsrelevans då den granskar svensk press med dagordningsteori- och gestaltningsteori som ramverk, vilket syftar till att se hur mediernas innehåll påverkar mottagaren. Vilken information tidningar rapporterar om och hur den gestaltas har en inverkan på opinionen och samhällsdebatten. För det journalistiska fältet bidrar studien kring en diskussion om journalistikens ansvar gällande en objektiv och inkluderande rapportering, eller konsekvenser vid avsaknaden av den.

2 Bakgrund och problemformulering

2.1 Polisens definition av utsatta områden

2015 presenterade polisen för första gången en lista över utsatta områden i Sverige. Enligt polisens definition är utsatta områden eller särskilt utsatta områden geografiskt avgränsade områden som präglas av en låg socioekonomisk status och där kriminella har en inverkan på lokalsamhället (Polismyndigheten, u.å). Omkring fem procent av befolkningen bor i utsatta områdena, vilket motsvarar ungefär 550 000 personer

(Polismyndigheten, u.å). Vidare menar Polismyndigheten (u.å) att en stor del av problematiken kring grova våldsbrott, såsom skjutningar har sin grund i de utsatta och särskilt utsatta områdena.

I en kartläggning från Polismyndigheten (2021) klassas 61 orter i Sverige som utsatta. Utifrån polisens lägesbild av utsatta områden 2021 kunde det konstateras att 40 procent av skjutningar har en koppling till utsatta områden. Antingen genom att det har skett i ett utsatta område eller att skjutningen har genomförts av aktörer med kopplingar till utsatta områden.

Studien grundades i egna reflektioner om medias beskrivning av områdena och att de händelserna som representeras i media från utsatta områden är fokuserade på brott och kriminalitet. Studiens syfte är således att undersöka hur två rikstäckande medier, Dagens Nyheter och Aftonbladet, gestaltar utsatta områden och vilka händelser som täcks in i nyhetsmediernas rapportering.

2.2 Bilden av förorten

Esaiasson (2019) beskriver hur en förort kan vara den bästa beteckningen som finns idag, då få vill bo i områden som kallas ekonomiskt eftersatta, socialt utsatta, utanför eller segregerade. Författarens studie syftar till att undersöka hur boende i Hjällbo och Bergsjön i Göteborg, två områden polisen klassat som särskilt utsatta, upplever sitt område. I studien observeras endast två specifika områden, men Esaiasson menar att andra förorter fungerar på ett liknande sätt, vilket både offentlig debatt och forskning tyder på. Bland annat observeras att förorten inte är som Sverige i övrigt. Mellan 70 och 95% av de boende är födda i andra länder eller har föräldrar som är det. Majoriteten kommer från länder med en mycket annorlunda kultur än den svenska. Esaiasson (2019) beskriver också att 20 och 25 procent av de boende i Bergsjön och Hjällbo talar ingen eller bristfällig svenska. Många lever också med små ekonomiska resurser. Vidare beskriver Esaiasson (2019) att det inom samhällsdebatten ofta pratas om svenskar och invandrare, men i förorterna är situationen betydligt mer heterogen. De är boendeplatser för många olika etniska grupper. Många boende i utsatta förortsområden är medvetna om att platsen har låg status i andras ögon, att den är stigmatiserad. Det finns också en oro kring tryggheten i dessa områden. Boende ser det inte som ett problem, och inte alltid heller besökaren. Men samtidigt är det sant att det finns kriminalitet och stökiga

ungdomsgång och att det ibland sker allvarliga händelser. Många invånare i förorterna är också arga på systemet och känner en oro för framtiden. De känner sig bortglömda och diskriminerade av samhället (Esaiasson, 2019).

Utifrån Esaiassons (2019) observationer från två särskilt utsatta områden ges en bakgrund till hur utsatta förortsområden uppfattas av både de boende i området men också av de utifrån. Som en ovan besökare är det lätt att tolka fel och verkligheten överensstämmer inte alltid med bilden som tolkats. Därför utgör Esaiassons (2019) arbete en viktig grund för vår studie. Hans resultat är relevant att väga in då medier är en bidragande faktor till hur förorter och utsatta områden upplevs av Sveriges invånare. Esaiasson (2019) beskriver också situationen i förorterna i nutid, vilket är en viktig del för att förstå hur mediernas rapportering och skildring ser ut som den gör, samt om den är verklighetstrogen.

2.3 Aftonbladet och Dagens Nyheter

Tidningen Aftonbladet grundades år 1830 av Lars Johan Hierta (Aftonbladet, 2016). Idag är Aftonbladet den kvällstidning som både i tryckt och digitalt format har störst räckvidd av alla svenska tidningar (Newman et.al, 2021). Majoriteten av tidningen ägs av mediekoncernen Schibsted men också av Landsorganisationen i Sverige. Aftonbladets ledarsida beskriver sig som oberoende socialdemokratisk men nyhetsredaktionen har ingen politisk färg (Aftonbladet, 2016).

Aftonbladet tillhör den tidningsform som kallas för kvällspress eller tabloidpress. De tryckta tidningarna utkommer på morgonen, men till skillnad från morgontidningarna kan de bara köpas som lösnummer. Sedan uppkomsten av kvällspress har de stått för en mer lättsam journalistik. Orsaken är dels att de satsade på sensationer samt att formatet från början skulle vara mer läsvänligt genom bilder och layout. Vidare satsade också kvällstidningar mer på redaktionella områden som exempelvis sport, tv och kändisar som tidigare inte fick något större utrymme i morgontidningarna (Weibull & Wadbring, 2014).

Tidningen Dagens Nyheter grundades av Rudolf Wall och gav ut sitt första nummer 23 december 1864. Tidningen ingår i Bonnierkoncernen som är ett av norra Europas ledande medieföretag (Dagens Nyheter, u.å). Dagens Nyheter är den morgontidning

med störst räckvidd i Sverige (Newman et.al, 2021). De beskriver sig som en oberoende liberal tidning som är fri från partier, organisationer och ekonomiska makter (Dagens Nyheter, u.å). Dagens Nyheter utkommer dagligen och tidningen publicerar både i tryckt format samt via webben och sociala medier (Dagens Nyheter, u.å). Dagens Nyheter är en morgontidning, vilket till skillnad från kvällspress är en tidning som går att prenumerera på.

Dagens Nyheter och Aftonbladet undersöks för att det är de två rikstäckande tidningar med störst räckvidd i Sverige (Newman et.al, 2021). Därav är de tidningarna relevanta att studera, då deras innehåll når ut till en stor mängd av Sveriges invånare. Valet att undersöka en morgontidning och en kvällstidning motiveras i och med att det är två medier vars journalistik skiljer sig åt då redaktionerna präglas av olika medielogiker. Det blir således intressant att göra en jämförelse mellan dem för att se om det finns skillnader eller likheter i hur de rapporterar om utsatta och särskilt utsatta områden.

2.4 Studiens samhällliga relevans

Studien syftar till att se hur två rikstäckande medier bevakar och gestaltar utsatta och särskilt utsatta områden i vår samtid. Tidigare nationell forskning påvisar att förorter, miljonprogram och utsatta områden i Sverige ofta får en negativ bild i samhället genom mediernas rapportering (Ericsson et.al, 2002; Nygren, 2005). Polisen började benämna platser som utsatta 2015 genom sin rapport "Lägesbild över utsatta områden" efter ett uppdrag från regeringen (Polismyndigheten, 2021). Då benämningen är relativt ny är det intressant att studera om och hur begreppen påverkar mediernas innehåll.

Det finns också modern internationell forskning som tolkar att områden som präglas av lägre socioekonomisk status och kriminalitet blir stigmatiserade genom medier och således också av publiken. Vidare påvisas också att vissa bostadsområden får mer uppmärksamhet i medier vid kriminella aktiviteter och att medierna då lägger fokuset på detaljer om området, istället för omständigheterna kring brottet (Jahiu & Cinnamon, 2021; Schwarze, 2021; van Hulst et.al, 2014). Konsekvenser av ensidig rapportering är att omvärlden får en förvrängd bild av verkligheten (Jahiu & Cinnamon, 2021; Schwarze, 2021).

Studiens relevans stärks då den blir ett bidrag till dagens journalistik och vilken roll den spelar kring hur utsatta och särskilt utsatta områden representeras i svensk media. Utifrån egna observationer från aktuell medierapportering tolkas att utsatta områden får ett stort fokus i medier, då det i dagsläget sker mycket våldsbrott och dödsskjutningar (SVT Nyheter, 2022), ofta med koppling till utsatta områden.

Både tidigare nationell och internationell forskning styrker att medier stigmatiserar olika områden genom sin nyhetsrapportering. Medan den internationella forskningen är aktuell och publicerad för ett år sedan, är den svenska forskningen som denna studie bygger på tjugo år gammal. Därav stärks denna studies relevans, då den blir ett nytt bidrag till forskningsfältet. Det är av relevans både för samhälle och journalistiken att se om medier idag fortsatt stigmatiserar vissa områden genom sin nyhetsrapportering.

Studien har dagordning- och gestaltningsteori som ramverk med syftet att studera hur mediernas innehåll formas och i sin tur påverkar mottagaren. De ämnen som medierna väljer att sätta på agendan blir också ämnen publiken riktar sitt fokus på (McCombs & Shaw, 1993). Hur informationen gestaltas påverkar också hur mottagaren tolkar de sakfrågor som lyfts (Entman, 1993). Därav stärks studiens relevans för samhället.

3 Syfte och frågeställningar

Genom en kvantitativ innehållsanalys undersöks hur tidningarna Aftonbladet och Dagens Nyheter bevakar och gestaltar utsatta och särskilt utsatta områden i Sverige under 2018 och 2022. Utifrån dagordningsteori undersöks och diskuteras inom vilken genre och ämnen områdena förekommer i medierna. Hur platserna porträtteras analyseras med utgång i gestaltningsteori. Därav formuleras följande forskningsfrågor:

RQ1: Hur gestaltas benämningen utsatta och särskilt utsatta områden i svensk press under perioden 2018 och 2022 med fokus på rapportering i Aftonbladet och Dagens Nyheter?

RQ2: Inom vilken genre framträder temat särskilt utsatta områden i Aftonbladets och Dagens Nyheterers rapportering?

RQ3: Vilka likheter och skillnader finns det mellan Aftonbladets och Dagens Nyheterers rapportering avseende gestaltningen av temat utsatta områden i respektive media?

De teorier och den tidigare forskning som ligger till grund för denna studie presenteras i kommande avsnitt.

4 Litteraturgranskning

Avsnittet inleds med studiens bidrag till forskningslucka. Därefter beskrivs tidigare forskning som använts som källa för inspiration och format studiens syfte och frågeställningar. Forskningen beskriver representationen av förorter i svenska medier samt studier som lyfter negativ nyhetsrapportering och en centralisering av nyhetsbevakningen i Sverige. Vidare redogörs för internationella studier där medier genom enformig rapportering stigmatiserar utsatta områden. Tidigare forskningen är dessutom relevant för diskussionen kring analysens resultat. Kapitlet beskriver avslutningsvis de teoretiska ramverk studien är utformad efter.

4.1 Bidrag till forskningslucka

Tidigare forskning påvisar att svenska förorter beskrivs av medier utifrån stereotyper och främst bevakas vid negativa händelser såsom brott och sociala problem. Mediernas bild leder till en stigmatisering och en "andrafiering" av dessa platser (Ericsson et. al, 2002; Nygren, 2005). Med detta som bakgrund avses att granska hur svensk press skildrar utsatta och särskilt utsatta områden i modern tid. Även internationell forskning konstaterar att medier tenderar att stigmatisera utsatta områden genom sin nyhetsrapportering. Då den nationella forskningen publicerades för tjugo år sedan fyller vår studie en forskningslucka kring hur samtida svensk journalistik representerar utsatta områden. Studiens resultat blir intressant att jämföra med tidigare forskning, för att se om det skett en förändring över tid eller om problemet kvarstår. Det saknas också forskning kring hur den relativt nya benämningen utsatta och särskilt utsatta områden representeras i svenska medier.

4.2 Tidigare forskning

4.2.1 Svensk forskning om förorter och medier

I rapporten "Miljonprogram och media - föreställningar om människor och förorter" (2002) lyfter författarna diskussionen om massmedias sätt att förmedla bilder av miljonprogramsområden. I studien presenteras utsagorna kring förorterna Tensta, Rinkeby, Kista, Akalla, Husby och Hjulsta i Stockholm. Syftet med rapporten är att

analysera hur den negativa bilden av förorten och dess invånare traderas och upprepas i medier. Föreställningen om områdena kan dessutom vara en bidragande orsak till segregationsprocesserna i storstäderna (Ericsson et.al, 2002).

Ericsson et. al (2002) kopplar journalisternas arbete kring förorter till kolonialism; "Nu rör sig journalisterna i förorterna som koloniala upptäcktsresanden vilka rest in till mörkrets hjärta för att visa fram det annorlunda för oss, ute i verkligheten" (Ristilammi, 1998 i Ericsson et.al, 2002, s. 29). Journalister och medier ser på förorten med en "kolonial blick", som sedan återspeglas av publiken. Konsekvensen blir en gränsdragning i samhället mellan de som befinner sig innanför och de som är utanför. Förorterna betraktas som en icke-normalitet och skiljs ut från resten av samhället (Ericsson et.al, 2002). Enligt Ericsson et.al (2002) skildrar medierna förorter som Tensta och Rinkeby som att det är förknippat med risker att bo där. Miljön och människorna särskiljs från det övriga samhället och blir en del av en "andrafierande" process. Miljonprogramsförorter blir "det andra" och gestaltas utifrån stereotyper.

Utifrån rapporten påvisas att vissa bostadsområden i Sverige skildras som problematiska, kriminellt belastade, farliga men också exotiska, färgglada och livliga. Platserna kallas förorter, miljonprogramsområden, utsatta stadsdelar, invandrantäta områden, etc. Platserna förknippas med både negativa och positiva beskrivningar, men oavsett vinkel särskiljs platserna från resten av den urbana strukturen och övriga samhället. Stigmatiserande skildringar gör att platserna ses som icke-normaliteter (Ericsson et.al, 2002).

Hur medierna tolkar och beskriver verkligheten i miljonprogramsområden påverkar allmänhetens uppfattning om områdena och de som lever där (Ericsson et.al, 2002). När medier ständigt gestaltar människor och miljöer på samma stereotypa sätt konstrueras i samma process de historier och berättelser som antas vara mer representativa än andra. En stereotypisk avbildning får effekter hos läsaren, vars synfält begränsas och historierna från förorterna kopplas till redan inpräntade bilder (Ericsson et.al, 2002). Medierna bidrar till att forma omgivningens syn på förortsområden och den utomstående läsaren utan erfarenhet är till stor del utlämnad till de beskrivningar som presenteras i press och tv.

Nygren (2005) förklarar hur platser i Sverige hamnar under medieskugga, vilket innebär att traditionell media lämnar områden utan bevakning. Problemet gäller också förorter i Sverige. Effekten av medieskugga och traditionell nyhetsvärdering är att när stora medier uppmärksammar förorten handlar det främst om brott, olyckor och sociala problem, eller i viss mån om exotiserande skildringar av det främmande livet utanför den svensktalande normaliteten. Den slutsatsen stärks också av Ericssons et. al (2002) resultat. Forskningen beskriver också hur den största andelen positiva nyheter gäller innerstaden i Stockholm, medan ju längre ut i förorterna man kommer desto mer negativa blir nyheterna (Nygren, 2005). Vidare förklarar Nygren (2005) hur mediernas gestaltningsmönster skiljer sig åt beroende vilken del av Stockholm som beskrivs. Det skapas en bild av en närmast idyllisk innerstad, medan förorterna är farliga och människorna där är drabbade av olika missförhållanden. Områdena beskrivs utifrån stereotyper som definierar dem som problemområden. Nygren (2005) menar att positiva skildringar i nyheterna från förorter har gemensamt att de utgår från problemen och människor blir hjälpta av åtgärder utifrån. Likt Ericsson et.al (2002) förklarar Nygren (2005) att förorterna blir en "annorlundahet" utifrån mediernas beskrivningar, det skapas en bild som skiljer ut "de andra" i förorterna mot samhället i övrigt.

2005 gjordes en studie av Mats Wingborg för att undersöka hur medborgarna i tre förorter i Sverige ser på medias bild av förorten. Studien genomfördes genom telefonintervjuer med invånare i Hjällbo (Göteborg), Rinkeby (Stockholm) och Rosengård (Malmö) för att få ett svar på hur invånarna i förorterna själva ser på mediernas bild och om den stämmer överens med verkligheten. Författaren menar att mediernas bild av förorten får konsekvenser för dem som bor där och att övriga medborgare skapar sig en föreställning om hur det är att leva i en förort och hur dess invånare upplevs (Wingborg, 2005). Undersökningen visade att 48 procent av de intervjuade ansåg att medier beskriver förorten som "mycket negativ" eller "negativ". Författaren menar då att det är ett tecken på att glappet mellan invånarnas egna bild av verkligheten och medias bild av verkligheten blir allt starkare och väletablerad (Wingborg, 2005).

Både Nygren (2005) och Ericsson et.al (2002) påvisar att förorter stigmatiseras och exotifieras som en följd av mediernas rapportering. Deras resultat och diskussion är en viktig byggsten i vår egen studie och frågeställning. Forskningen är relevant att utgå

från, då samma områden som undersöks av Ericsson et.al (2002) idag benämns som utsatta eller särskilt utsatta områden. Det är intressant att se om vårt resultat påvisar en liknande problematik i samhället som Ericsson et.al (2002) och Nygren (2005) analys beskriver. Vidare är Wingborgs (2005) studie intressant att väga in i diskussionen kring konsekvensen av en ensidig medierapportering - vad det i sin tur kan leda till om boende i förorter, eller utsatta områden, inte känner igen sig i mediebilderna och verkligheten förvrängs för tidningarnas publik.

4.2.2 Negativa nyheter och centraliserad nyhetsbevakning

Djalaie (2019) belyser hur medier har en tendens att främst rapportera om negativa nyheter och att världen ofta beskrivs i negativa termer. En nyhet är en händelse som avviker från det normala, och Djalaie (2019) lyfter exemplet “[...]inte alla flygplan som landar utan det plan som kraschar” (s. 59). En avvikelse har ofta en negativ karaktär, liksom ett missförhållande som per definition är negativt. Då tidningar främst rapporterar om de negativa avvikelserna från det normala, kan det upplevas som normaltillståndet inom ett område för publiken, när det egentligen bara är en del av verkligheten. Enligt dagens medielogik lockar negativa nyheter till läsning, framförallt när det gäller brott.

Rapporteringen är tidseffektiv och enkel för redaktionerna men konsekvensen kan bli en förvrängd världsbild (Djalaie, 2019). Djalaie (2019) ger en förståelse för samt väcker diskussion kring mediernas nyhetsvärdering. Då tidigare forskning tyder på att nyheter från förorter främst är av negativ karaktär, ger Djalaies (2019) studie en insikt om varför det är så sett till medielogik.

Lagercrantz (2019) uppmärksammar att det finns en överrepresentation av den svenska huvudstaden Stockholm i nationella medier vilket kan leda till att medierapporteringen upplevs skev. Majoriteten av den svenska befolkningen känner inte alltid igen sig i rapporteringen, då de har en annan vardag och andra referensramar. Lagercrantz (2019) lyfter en studie som slår fast mediernas Stockholmsfixering, samt påvisar att 85% av nyheterna om Sverige utanför Stockholm i Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Aftonbladet och Expressen handlar om brott, olyckor och sport. Vidare lyfter Lagercrantz (2019) att lokala redaktioner i Malmö vittnat om att det är lättare att sälja in nyheter om skjutningar än om något annat. Därav får det större uppmärksamhet i nationell media, vilket kan skapa felaktiga bilder av verkligheten. Till exempel menar Lagercrantz (2019) att arbetsplatsolyckor med dödlig utgång är vanligare än

dödsskjutningar, men långt mindre bevakade och politiskt omdiskuterade. Författaren anser också att om medierna inte berättar om positiva trender och lösningar skapas en felaktig bild som svartmålar verkligheten, och skriver följande: "Men som journalister gör vi det ibland för lätt för oss. Vi kan förenkla och framställa händelser i svart och vitt, eller i offer och gärningsmän" (Lagercrantz, 2019, s. 72). Likt Djalaies (2019) studie förklarar också Lagercrantz (2019) orsaker till att medierapporteringen från mindre orter inte är rättvis och ofta negativ. Att författaren lyfter att de stora rikstäckande medierna i Sverige är Stockholmsfixerade är intressant för vår egen studie som undersöker Aftonbladet och Dagens Nyheter.

4.2.3 Nyhetsmediernas gestaltning av våldsamma händelser

van Hulst, Siesling, van Lieshout och Dewulf (2014) narrativa innehållsanalys av hur nyhetsmedier gestaltar fyra olika händelser. Händelserna som studien utgår från är våldsamma konfrontationer mellan grupperingar eller en typ av upplopp (riot). För att hitta relevanta nyhetsartiklar användes databaser och specifika sökord. Studien utgår från gestaltningsteori och författarna beskriver hur gestaltningen i nyhetsartiklarna bidrar till att upplysa läsaren om vad från händelsen är väsentligt och vad som inte är det (van Hulst et.al, 2014). Vidare beskrivs gestaltning som ett sätt att rikta läsarens uppmärksamhet till vissa aspekter av verkligheten, detta genom ordval, bilder och metaforer i nyhetsartikeln. I studiens resultat beskrivs det bland annat hur området där konfrontationen eller uploppet skedde får en negativ bild i medier såväl i det specifika landet som globalt. Författarna beskriver att det är självklart att området nämns i nyhetsartikeln eftersom det är ett tydligt svar på frågan "var det hände". Däremot blir områdena ofta omnämnda som "the riot neighborhood" eller "deprived neighborhood" efter händelsen vilket författarna menar bidrar till att förstärka områdets dåliga rykte (van Hulst et.al, 2014). Likväl menar författarna att mediernas gestaltning av det specifika området inte ändras även om de som bor där protesterar mot den bilden och understryker att även bra saker sker i området (van Hulst et.al, 2014).

I van Hulst et.al (2014) studie användes områdets namn och ord, exempelvis upplopp, som termer i sökandet efter nyhetsartiklar, vilket också var det som gav flest träffar. Det gav författarna en viktig insikt om att områdets namn används frekvent i nyhetsartiklar, och på så sätt också bidrar till att det specifika området kopplas ihop med händelser som upplopp och våldsamma konfrontationer (van Hulst et.al, 2014).

I van Hulst et.al, (2014) har samma metod för insamling av material använts som i vår studie, vilket ger relevant kunskap om hur olika ord och termer kan användas för att hitta rätt artiklar. Många av de områden som klassas som utsatta omnämns i svensk media i samband med liknande händelser som i van Hults et.al (2014) undersökning. Studien lyfter också en intressant diskussion kring att en plats bör nämnas i nyhetsrapporteringen, men det är beskrivningen av platsen som påverkar bilden läsarna får, vilket är relevant för vår egen diskussion.

4.2.4 Nyhetsmedier och territoriell stigmatisering

Jahiu och Cinnamon (2021) beskriver i sin kvantitativa studie mediernas roll då områden blir territoriellt stigmatiserade. Genom att analysera nyhetsartiklar om brott från flera olika stora tidningar i Toronto identifieras om medierna bidrar till en negativ bild av vissa områden, då de främst omnämns vid brottsrapportering. Enligt forskningen är mediebevakning en viktig faktor för att vissa områden blir kända för kriminalitet. I studien beskrivs hur territoriell stigmatisering är ett värdefullt ramverk för att undersöka hur stigma skapas och genomsyrar områden. Centralt för forskning om fenomenet är hur utomstående uppfattar och representerar dessa platser, och framförallt medier (Jahiu & Cinnamon, 2021). Enligt forskarna finns det ett växande intresse av att förstå relationen mellan nyhetsmedier och produktionen av territoriell stigmatisering, då hur en plats representeras genom bilder, kartor och text spelar en stor roll för hur publiken uppfattar områdena. Jahiu och Cinnamon (2021) syftar till att undersöka om platsbaserad stigmatisering kan orsakas genom en överrepresentation i bevakningen om kriminella aktiviteter.

Analysens resultat identifierar att vissa områden i Toronto har en högre brottsbevakning i medier, trots att brottsstatistiken inte påvisar ett lika stort problem. Vidare bekräftar studien att yttre områden, längre från stadskärnan generellt har en lägre bevakning i jämförelse med närliggande områden, förutom när det gäller brott och polisrelaterade nyheter (Lindgren, 2009 i Jahiu & Cinnamon, 2021). När medierna rapporterar från en ort som både består av välbärgad medelklass och låginkomsttagare, visar Jahiu och Cinnamons (2021) resultat att medierna främst bevakar de bostadsområden med större ekonomisk utsatthet. Studien lyfter hur nyhetsmedier är kapabla till att skapa negativa tolkningar av dessa områden hos publiken endast genom oproportionerlig rapportering, oavsett specifika termer och de språk som används (Jahiu & Cinnamon, 2021).

Genom en kritisk diskursanalys undersöker Schwarze (2021) hur två av Chicagos största nyhetstidningar, Chicago Tribune och Chicago Sun-Times, stigmatiserar området South Shore genom sin nyhetsbevakning. Forskningen undersöker hur tidningar och journalister bidrar till territoriell stigmatisering genom olika diskurser. Studien demonstrerar att båda tidningarna porträtterar området som präglad och format av våld och kriminalitet (Schwarze, 2021). Av 1 428 granskade artiklar från 2013 till 2018 innehållande sökordet "South Shore" handlade 1 035 artiklar om våld och kriminalitet (Schwarze, 2021). Schwarzes (2021) forskning påvisar främst orsaken till territoriell stigmatisering, och diskuterar kritiskt hur normaliseringen av brott inom ett särskilt område bidrar till socioekonomisk marginalitet och sociala hierarkier.

Mediernas representation av platsen visar upp en bild som är ekonomiskt utsatt där gängkriminella är orsaken till våld och osäkerhet (Schwarze, 2021). Enligt Schwarze (2021) stigmatiserar både Chicago Tribune och Chicago Sun-Times South Shore genom flera olika diskurser/praktiker. Dels genom att beskriva området som brottsdrabbat, plågat eller en krigszon. Vidare förklarar Schwarze (2021) hur medierna sensationaliserar våld och kriminalitet genom hyperboliska beskrivningar. Genom att gestalta våldet och kriminaliteten på ett sensationellt och grafiskt sätt, bland annat genom användning av laddade ord som "krigszon" eller "bloddränkta gator", lockas en större läsarpublik. Schwarze (2021) menar att konsekvensen av en sådan nyhetsrapportering är att läsaren blir desinformerad, eftersom tidningarna "[...]överdriver och belyser våldsamma brott till ett spektakel som behöver konsumeras som en scen ur en actionfilm" (Schwarze, 2021, s.11). Om ett helt område beskrivs som en krigszon på grund av enskilda brotts handlingar innebär det allvarliga konsekvenser för hela området och dess invånare då alla förknippas med beskrivningen, trots att det endast är några få individer som är orsaken till våldet och brotten (Schwarze, 2021).

Dessutom producerar journalister territoriell stigmatisering genom vad de väljer att rapportera om vid skjutningar i South Shore-området. Istället för att rapportera om omständigheter och involverade i skjutningarna, informerar nyhetsartiklarna främst om vart skjutningen ägde rum, genom att beskriva detaljerad information om vart skjutningen skedde i South Shore (Schwarze, 2021). Det stora antalet artiklar som rapporterar om skjutningar beror inte på att området drabbats av flera hundratals skjutningar, utan för att tidningen Chicago Sun-Times publicerade flera rapporteringar

om en enskild skjutning under en eller flera dagar, dock utan att belysa ny information om omständigheter och involverade personer. Endast området är aktuellt (Schwarze, 2021).

I sin slutsats kritiserar Schwarze (2021) journalister som genom sina texter bidrar till territoriell stigmatisering:

Journalists need to ask themselves what they wish to achieve by foregrounding, sensationalizing, and normalizing violence and crime as commonsense characteristics of everyday life in poor, marginalized communities in postindustrial metropolises. (Schwarze, 2021, s. 18).

Schwarze (2021) menar att territoriell stigmatisering genom journalistik bidrar till en hierarkisk ordning där statliga myndigheter kan förtala områden och uttala att de behöver kontrolleras, bevakas och exkluderas för att senare kunna transformeras till en ny, påstådd säkrare och mer integrerad plats.

Både Schwarzes (2021) och Jahius och Cinnamons (2021) kompletterar den svenska forskning som gjorts kring hur medier rapporterar från förorter och stärker att tidningar än idag stigmatiserar vissa platser genom sin gestaltning och dagordning. Deras slutsatser är ett viktigt bidrag till vår egen diskussion och en intressant jämförelse mellan Sverige och internationella medier. Trots att Schwarze analyserar utifrån en kritisk diskursanalys, och vår studie bygger på en kvantitativ metod, blir ändå forskarens resultat kring diskurserna i medierna relevanta för vår studie och hur svensk media gestaltar utsatta områden.

4.3 Teoretiskt ramverk

4.3.1 Gestaltningsteori

Gestaltningsteorin bygger på val och framhävande. Gestaltning handlar om att välja ut specifika delar av en händelse och göra dem mer framträdande för mottagaren (Entman, 1993). Entman menar att gestaltningen har minst fyra områden inom den kommunikativa processen, journalisten, texten, mottagaren och kulturen. Journalisten gör medvetna eller omedvetna val i gestaltningen genom att bestämma vad som skrivs i texten. Texten innehåller upprepande ord, fraser, stereotypiska bilder och källor som

alla förstärker gestaltningarna. Dessa gestaltningar guidar mottagaren till vad som är det väsentliga i texten och vad som inte är det. Kulturen är de gemensamma ramar som finns i de flesta människors tänkande inom en social grupp (Entman, 1993). Däremot menar Entman (1993) att se vad i texten som är framträdande handlar om en interaktion mellan texten och läsaren, vilket betyder att även om gestaltningarna finns är det inte säkert att alla ser dem och påverkas av det. Trots att gestaltningarna i texten har en inverkan på en stor del av mottagarna är det inte troligt att den ska ha en universell effekt på alla (Entman, 1993).

Entman (1993) menar att människor, med egen kunskap och tidigare minne om ämnet, kan dra slutsatser på lösningar och förklaringar även om det är helt frånvarande i texten. Detta gör att när det kommer till dagliga nyheter har mottagaren generellt en förkunskap om ämnet och blir därför inte lika påverkad av gestaltningarna i texten. Däremot menar Entman (1993) att när det handlar om politik är människor generellt sett inte så välinformerade vilket gör att gestaltningar och framträdande information har ett starkt inflytande på mottagaren.

Gestaltning har inte enbart en påverkan på mottagaren av texten utan även på journalisten. Trots att journalister strävar efter att vara objektiva påverkas de av gestaltningar som tidigare gjorts inom samma ämne. Detta för också med sig att deras texter präglas av generella gestaltningar av händelser (Entman, 1993).

Likt Entman (1993) beskriver McQuail (2020) gestaltningsteorin som en stark hypotes om att publiken blir guidad genom texten men hjälp av gestaltningar. McQuail (2020) menar att gestaltningsteorin kan ses från två perspektiv. Den ena refererar till hur nyheter är formade av journalister inom en viss struktur av hur texter ska byggas upp och hur händelser gestaltas som ligger latent inom journalistyrket. Den andra refererar till hur gestaltningar har en inverkan på mottagaren. Likt Entmans (1993) beskrivning menar McQuail (2020) att publiken ofta tar till sig av journalistens gestaltningar och ser världen på ett liknande sätt.

Vidare beskriver McQuail (2020) en modell som bygger på att gestaltningarna sker från två håll. Från medierna, vilket innefattar journalister, nyhetsredaktioner och från publiken, vilket innebär mottagaren av nyheter. Utifrån den modellen beskriver

McQuail (2020) olika gestaltningsprocesser. Först och främst handlar det om konstruktion av gestaltningar som används av journalister och andra som jobbar på en redaktion. McQuail (2020) menar att dessa gestaltningar uppkommer under det dagliga rutinarbetet, källhantering, appliceringen av nyhetsvinklar och nyhetsvärde på händelser. Vidare handlar det om överföringen av gestaltningar i nyhetsrapportering till publiken och till sist handlar det om vilka gestaltningar som accepteras av publiken. Likt vad Entman (1993) beskriver så handlar gestaltningsteorin inte enbart om vilka gestaltningar som journalisterna väljer att göra, utan även vilka publiken väljer att ta till sig.

4.3.2 Dagordningsteori

Dagordningsteorin handlar om överföringen av framträdande objekt och framträdande attribut mellan media och medborgare. Det innebär att objekten som är framträdande i media också blir framträdande för människorna, samma sak gäller för objektens attribut, vad som framhävs av media och på så sätt också för mottagaren (McCombs & Shaw, 1993). Däremot handlar teorin om mer än bara den klassiska uppfattningen om att medierna talar om för medborgarna vad de ska tänka på. Nyhetsmedier talar även om hur medborgarna ska tänka om det. Både valet av vilka objekt som ska framhävas och hur dessa gestaltas spelar viktiga roller i dagordningsteorin, eftersom det påverkar vad mottagaren tänker på och hur personen tänker om det (McCombs & Shaw, 1993). Författarna menar att i samband med ett presidentval är rapporteringen från båda sidor noga balanserad. Däremot är mängden citat från båda sidor sällan identisk vilket skapar problem i den objektiva nyhetsrapporteringen. Det problemet har en stark korrelation mellan vad som sägs i nyheterna och vad som anses vara viktigt och diskuteras av allmänheten (McCombs & Shaw, 1993). Vidare menar McCombs och Shaw (1993) att det är ett starkt bevis på att hur media gestaltar händelser har en direkt påverkan på vilken riktning den allmänna åsikten har.

I vidareutveckling av teorin skriver McCombs (2014) att medborgarna får ett andrahandsperspektiv på verkligheten genom nyhetsmedias agenda. En verklighet som blir konstruerad utefter journalisternas rapportering av olika händelser och situationer (McCombs, 2014). Nyheter informerar allmänheten om händelser och förändringar i samhället som annars är utanför medborgarnas egen värld, det vill säga att nyheterna ger invånarna information om det som sker utanför deras vardag och i deras närområde.

Genom nyhetsmediernas dagliga urval och framhävande av nyheter riktar journalister medborgarnas uppmärksamhet mot specifika händelser och påverkar folkets uppfattning om vad som är viktigt och relevant (McCombs, 2014). Dagordningsteorin är således fokuserat på relationen mellan nyhetsmedias agenda och medborgarnas agenda och det som överförs från den ena till den andra. Det vill säga vilken information och nyheter som är framträdande på mediernas agenda och samtidigt blir framträdande på befolkningens agenda (McCombs, 2014).

Däremot menar McCombs (2014) att det inte enbart är nyheter och medierna som influerar medborgarna till vad som är viktigt och inte. Invånarnas egna åsikt om olika fenomen kan rota sig i personlig erfarenhet, en generell kultur eller hur stor del den enskilde människan blir exponerad för nyheter och media (McCombs, 2014). Den allmänna åsikten påverkas och ändras över tid, i takt med att nya generationer växer upp, stora betydelsefulla händelser och kommunikationen från media. McCombs menar däremot att journalister har en påverkan på människor och deras bild av verkligheten, vilket stöds av forskningen inom dagordningsteorin (McCombs, 2014).

4.3.3 Sammankoppling av teorier

I den här studien används dagordningsteorin och gestaltningsteorin tillsammans för att se hur utsatta områden och särskilt utsatta områden gestaltas i Dagens Nyheter och Aftonbladet samt inom vilken genre och huvudämne benämningen är framträdande. Gemensamt för dagordningsteorin och gestaltningsteorin är att båda har en grundtanke om att det som skrivs och får utrymme i medierna också blir en viktig fråga för mottagarna. Tidigare forskning visar att mediernas gestaltning av områden med lägre socioekonomisk status har fått negativa konsekvenser. Det är således intressant att undersöka hur Dagens Nyheter och Aftonbladet gestaltar särskilt utsatta område och vilka händelser från områdena som får utrymme i medierna.

5 Metod och material

Inledningsvis beskrivs och motiveras det material som analyserats under studien. Därefter beskrivs kvantitativ innehållsanalys som metod och hur den har applicerats i undersökningen. I avsnittet redovisas vidare hur studien operationaliseras samt hur den uppnår god validitet och reliabilitet. Avslutningsvis lyfts kritik mot metoden och forskningsetik.

5.1 Material och urval

De studieobjekt som materialet inhämtas från är de svenska tidningarna Aftonbladet och Dagens Nyheter. Då studien är en jämförande analys är det intressant att se om innehållet skiljer sig mellan kvälls- och morgontidning. Kvällstidningar står generellt för en mer lättsam journalistik och är mer knuten till sensationer. Morgontidningar präglas av en mer seriös anda (Weibull & Wadbring, 2014). Aftonbladet och Dagens Nyheter är också de svenska medier som har störst räckvidd i landet sett till antal läsare per dag (Newman et.al, 2021).

5.1.1 Urval av analysenheter

Studien avgränsas till tidningarnas tryckta artiklar och materialet inhämtas från Mediearkivet (Retriever research). Artiklarna samlas in utifrån vald tidsperiod samt ska innehålla sökorden “utsatt område”, “utsatta områden”, “särskilt utsatt område” och “särskilt utsatta områden”. Sökorden motiveras då studien syftar till att analysera mediernas rapportering och gestaltning av benämningen utsatta och särskilt utsatta områden.

Studien avgränsas till perioderna 1 januari 2018 till 30 november 2018 samt 1 januari 2022 till 30 november 2022. Perioderna motiveras av att under valda år var det val i Sverige, vilket är en viktig tidpunkt för samhällsdebatt och opinionsbildning. Enligt Strömbäck (2012) är medier den viktigaste källan till information om politik och samhälle och har därav en mycket betydande roll i sammanhanget. Perioden sträcker sig från årets början till när insamlingen av materialet påbörjades, den 30 november 2022. För att få fram de analysenheter som krävs för att uppfylla studiens syfte och besvara frågeställningarna gjordes ett ändamålsenligt urval. Objekten som analyseras valdes efter specifika sökord som är av relevans för forskningen (Denscombe, 2014). Ett ändamålsenligt urval är ett icke-sannolikhetsurval då vi som forskare påverkar urvalet och det inte sker slumpmässigt (Denscombe, 2014).

De artiklar som anses relevanta för studien är nyhetsartiklar, notiser, reportage, debattartiklar, ledare och krönikor som lyfter utsatta och särskilt utsatta områden i en nationell kontext. Material som sorterades bort och som inte anses relevanta för att kunna besvara studiens frågeställningar är recensioner, insändare och artiklar kopplade till väder och utsatta områden i andra länder.

Av de artiklar som anses relevanta för analysen och för att kunna besvara studiens frågeställning gjordes ett totalurval, vilket motsvarade 357 analysenheter ($N = 357$). Totalurval innebär att samtliga enheter från den aktuella tidsperioden inkluderas (Karlsson & Johansson, 2019).

5.2 Kvantitativ innehållsanalys

Då studiens syfte är att granska utsatta och särskilt utsatta områdenas representation i Aftonbladet och Dagens Nyheter samt jämföra tidningarna innehåll genomförs en kvantitativ innehållsanalys. Med innehållsanalys menas att undersökningen studerar innehållet i någon form av skriftlig, muntlig eller bildmässig framställning.

Datainsamling i samband med kvantitativ innehållsanalys handlar om att fylla en datamatrix med information (Esaiasson et.al, 2017). Att undersökningen är kvantitativ innebär att studien baseras på likvärdiga och jämförbara uppgifter om så pass många analysenheter att dessa uppgifter kan uttryckas och analyseras med numeriska värden (Esaiasson et.al, 2017).

Metoden är mycket användbar då undersökningen söker svar på förekomsten av olika typer av innehållsliga kategorier i ett material. Det handlar dels om hur ofta eller hur frekvent olika kategorier förekommer, dels om hur stort utrymme i tid eller rum olika kategorier får (Esaiasson et.al, 2017).

Genom att kvantifiera innehållet och översätta innehållets språkliga och formmässiga uttryck till siffror kan övergripande mönster beskrivas och generella slutsatser dras (Karlsson & Johansson, 2019). Bryman (2018) beskriver metoden som ett systematiskt och replikerbart sätt att kvantifiera innehåll utifrån kategorier som bestäms i förväg. Det är även motiverat att använda kvantitativ innehållsanalys på grund av undersökningens tydliga frågeställning och konkreta problemformuleringar (Bryman, 2018). Även urvalet av tidsperiod och materialet som granskas förhåller sig till metoden.

När materialet samlats in utformades en kodbok, som ska kvantifiera innehållet och besvara frågeställningarna (Karlsson & Johansson, 2019). Kodboken innehåller egenskaper (variabler) och kategorier (variabelvärden) som utformats efter studiens syfte samt teoretiska utgångspunkter (Esaiasson et.al, 2017; Karlsson & Johansson, 2019). Kodboken är det verktyg som används för att se vilka variabler som ska

registreras hos analysenheterna, samt vilka olika variabelvärden dessa variabler ska ha (Esaiasson et.al, 2017).

Varje artikel som kodas utifrån kodboken förs in ett kodningsschema. Därefter fördes det kodade materialet in i programmet Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) för att kunna bearbetas (Bryman, 2018).

5.2.1 Förklaring till variabler

V1 = Artikelns ID, V2 = Tidningens ID, V3 = År artikeln är publicerad, V4 = Artikelns genre, V5 = Artikelns huvudämne, V6 = Ton (positiv/negativ), V7 = Episodisk eller tematisk gestaltning samt V8 = artikelns gestaltningsmönster.

5.2.2 Variabeldefinition

5.2.2.1 Artikelns huvudämne

Variabeln anger vilket som är artikelns huvudsakliga ämne. Variabelvärdena utformades dels genom en pilotstudie av analysenheterna, dels genom inspiration från Ekström och Johanssons (2019) exempel om vilka nyhetskategorier som kan användas vid kvantitativ innehållsanalys. Då en analysenhet innehåller två eller flera olika ämnen tolkas innehållet utifrån vad Esaiasson (2017) kallar huvudandelsprincipen. Analysenheten ska klassificeras utifrån vilket ämne som får mest utrymme i texten. Variabeln "artikelns huvudämne" kopplas till dagordningsteorin, vilket innebär att de ämnen som nyhetsmedia rapporterar om är det som anses vara viktigt och på agendan. De ämnen som finns på mediernas agenda överförs till medborgarnas egna agenda och bidrar således med att skapa en åsikt hos invånarna (McCombs, 1993).

De värden som anges är: politik, ekonomi, brott/kriminalitet/rättsväsende, samhälle, sport, vård och hälsa, utbildning, kultur och underhållning (nöje) samt övrigt. Det sistnämnda variabelvärdet innebär ämnen som saknar koppling till resterande huvudämnen.

5.2.2.2 Ton (positiv/negativ)

För att undersöka Aftonbladet och Dagens Nyheter gestaltning av utsatta och särskilt utsatta områden kodas artiklarnas tonalitet. Om innehållet är positivt, negativt eller neutral. En positiv nyhet innebär föredöme, någon som lyckats, seger, glädje och idyll. Negativa nyheter skildrar missförhållande, skandal, hot, nedskärningar och brottslighet. De artiklar som varken upplevs positiva eller negativa kodas som neutrala. Det är

politiska debatter, rapporter om olyckor, rak redovisning och neutrala nyheter (Nygren, 2005). Också artiklar som innehåller en likvärdig positiv och negativ tonalitet kodas som neutrala. Enligt Nygren (2005) kommer störst andel positiva nyheter från innerstäder, och ju längre ut i förorterna man kommer desto mer negativa blir nyheterna. Också annan tidigare forskning som nämns i tidigare avsnitt stärker Nygrens (2005) slutsats.

5.2.2.3 Episodisk eller tematisk gestaltning

Iyengar (1991) menar att mediernas påverkan på den offentliga debatten kan bero på om händelser gestaltas episodiskt eller tematiskt. Beroende av vilket ramverk som används skiljer sig vem publiken anser vara ansvarig för en händelse (Iyengar, 1991). Om händelsen gestaltas episodiskt innebär det att mediet skildrar sakfrågor med huvudsakligt fokus på enskilda händelser och individer. Tematisk gestaltning innebär ett mer strukturellt samhällsfokus där enskilda händelser sätts in i ett större sammanhang (Iyengar, 1991; Shehata, 2019).

5.2.2.4 Artikelns gestaltningsmönster

Nygren (2005) identifierade i sin undersökning om nyhetsmediernas bevakning av Storstockholm sju olika gestaltningsmönster, eller "typnyheter", som förekommer i den dagliga rapporteringen. Genom att tolka artikelns rubrik och ingress avgörs hur artikeln ska kategoriseras. Gestaltningsmönster ger en överblick om nyheterna har stereotypa drag och faller in i igenkännbara kategorier (Nygren, 2005). De kategorier som Nygren (2005) utgår från och som också är relevanta i vår studie är: partipolitisk strid, drabbade, samhällsproblem, skandal, den farliga staden, det goda samhället, framtiden och övrigt. En mer utförlig beskrivning av definitionerna ges i bilaga B.

5.2.3 Studiens operationalisering och validitet

Att genomföra analysen utifrån en kodbok operationaliserar studien, vilket innebär att abstrakta teoretiska begrepp och resonemang bryts ner till mätbara indikatorer (variabler) som kan undersökas empiriskt. Om variablerna kan kopplas ihop och motiveras utifrån studiens frågeställningar, teorier och tidigare forskning uppnås god validitet (Karlsson & Johansson, 2019). Validitet syftar till att motivera om ett mått mäter vad det är avsett att mäta (Bryman, 2018). För att operationalisera studien och kodboken förklaras i avsnitt 5.2.2 vilka variabler som används och varför samt att de kopplas till valda teorier och tidigare forskning. För att säkerställa studiens och

kodningsschemats kvalitet kommer det prövas genom en pilotstudie (Bryman, 2018) som redovisas i nästkommande avsnitt (5.2.4).

5.2.4 Pilotstudie och interkodarreliabilitet

För att testa kodbokens relevans och koppling till studiens syfte genomfördes en pilotstudie. Den mindre studien gjordes för att upptäcka eventuella problemområden som annars riskerat att studiens mål var ouppnåeligt och den kompletta studien behövts göras om (Hassan & Schattner et.al, 2006). Pilotstudien hjälper till att testa mätinstrumenten och försäkras om att de mäter vad som är avsett att mätas, vilket stärker studiens validitet och reliabilitet. Testet visar också om nya mätinstrument behöver appliceras eller gamla korrigeras (Allen, 2017). Enligt Allen (2017) är 5% till 10% av det totala urvalet lämpligt för pilotstudien. 5% av de totalt 357 analysenheter testades i pilotstudien, vilket motsvarar 18 artiklar. Artiklarna slumpades fram genom verktyget "slumpgenerator.nu". Efter genomförd pilotstudie korrigerades kodboken.

För att förstärka analysens reliabilitet och kvalitet genomfördes också ett interkodarreliabilitetstest. Enligt Holsti (1969) behövs ett interkodarreliabilitetstest för att testa kodboken och kodningen samt att metoden och verktygen är pålitliga, så att forskningen i sin tur är objektiv. Om samma material mäts med samma instrument ska det bli ett liknande resultat. Det innebär också att om det är flera kodare ska de uppnå ett lika resultat (Holsti, 1969). Materialet som används vid interkodarreliabilitetstestet är de analysenheter som undersökningen baseras på (Karlsson & Johansson, 2019). Enligt Karlsson och Johansson (2019) bör antalet artiklar som testas motsvara 10-15% av de totala materialet. Reliabiliteten undersöks sedan genom att varje variabel kodas, därefter beräknas procentandel överensstämmande kodningar. Ju högre procentandel överensstämmande kodningar desto högre reliabilitet. En tillfredsställande hög andel överensstämmande kodningar bör ligga på minst 80%, men sträva efter 100% (Esaiasson, 2017).

I denna studie kodades materialet av två separata forskare. Vi använde oss av Holstis reliabilitetstest för att se om materialet kodades på samma sätt (Holsti, 1969). Antalet analysenheter som kodades var 10% av 357, vilket motsvarade 36 enheter. Med tio variabler i kodschemat blev det totala antalet analysenheter 360. Antal överensstämmande svar vid första testet var 290. Holstis formel $C.R = 2M / (N1 + N2)$ applicerades för att få ut den procentuella likheten. "M" står för totala antalet svar som

överensstämmer med varandra, “N1” och “N2” står för totala antalet svar av respektive kodare (Holsti, 1969). Formeln ser i detta fall ut på följande sätt:

$$2 \times 290 / (360 + 360) = 0,8055.$$

Testet påvisade att den procentuella likheten av den separata kodningen var 80%. Värdet är enligt Esaiasson (2017) ett godtagbart resultat. Men då några variabelvärden reviderades efter testet genomfördes ett andra, där 36 nya analysenheter kodades utifrån den reviderade kodboken och kodinstruktioner.

Vid andra interkodarreliabilitetstestet var antalet överensstämmande svar 326.

$2 \times 326 / (360 + 360) = 0,9055$. Vilket innebär att kodningen överensstämmer till 90% och uppnår en acceptabel nivå (Esaiasson, 2017).

5.3 Metodkritik

5.3.1 Metodkritik kvantitativ innehållsanalys

Kritik som riktas mot kvantitativ innehållsanalys är att väsentlig information faller bort när text översätts till siffror. För att studien ska hålla god kvalitet och innefatta så mycket relevant information som möjligt bör kodmanualen vara noga utformad efter studiens syfte och frågeställningar (Karlsson & Johansson, 2019). För en än mer djupgående analys kan metoden kombineras med en kvalitativ innehållsanalys. Då analyseras artiklarnas texter mer ingående vilket innebär att tolkningar och budskap som ligger under ytan kan studeras (Esaiasson, 2017). Vidare kritiseras metoden för att det är problematiskt att få fram en objektiv tolkning, då alla människor tolkar texter på olika sätt (Karlsson & Johansson, 2019). Denna studie genomförs av två forskare, därav finns risk för att materialet kan tolkas olika. För att undvika för stora skillnader i tolkning prövas analysmetoden genom en pilotstudie, vilket medför högre objektivitet och reliabilitet (Bryman, 2018). Karlsson och Johansson (2019) lyfter också problemet med att gallra bland allt innehåll som ständigt publiceras på internet. Vår studie utgår från tryckta artiklar men också utifrån två specifikt valda tidsperioder som redan ägt rum. Metoden som appliceras är en traditionell kvantitativ analys vilket innebär att allt material samlas in efteråt. Därav undviks att innehåll går förlorat som hade producerats under undersökningens gång.

5.3.2 Kodbokskritik

Vissa variabelvärden är svårtolkade då de ibland löper samman, framförallt värdena till variabeln “gestaltningsmönster”. Nygren (2005) lyfter också samma kritik i sin studie. Till exempel “drabbad” och dess instruktion går ofta ihop med “samhällsproblem” eller “den farliga staden”. Kodarna tolkar individuellt och ser till artiklarnas huvudsakliga handling, men då det är svårtolkat finns risk för en felmarginal. Samma sak gäller vid artikelns huvudämne. En artikel kan huvudsakligen handla om både politik eller ekonomi, eller brott och samhälle. Det är upp till kodaren att avgöra, men även där kan innehåll tolkas olika beroende på vem som kodar. I denna studie används då det Esaiasson (2017) kallar för huvudandelsprincipen, och artikeln klassificeras utifrån kriteriet vad som får mest utrymme i texten.

Vår variabel gestaltningsmönster skulle utgått från en tematisk eller episodisk gestaltning. I denna studie blir fokuset mer riktat på det tematiska perspektivet. Variabelvärdena skulle ändrats eller flera värden skulle adderats för att avgöra om gestaltningsmönstret innebär episodisk eller tematisk gestaltning. Analysen hade då blivit mer djupgående sett till hur Aftonbladet och Dagens Nyheter gestaltar enskilda händelser och individer eller om de fokuserar på samhället i stort.

Under variabelvärdet artikelns huvudämne angavs värdet “samhälle”. I efterhand borde flera värden adderats som innefattar sociala frågor eller problem istället för ett så övergripande begrepp som “samhälle”.

5.4 Forskningsetik

Undersökningen och dess genomförande utgår från de forskningsetiska principerna och Vetenskapsrådets (2017) hänvisningar. De grundläggande etiska frågorna rör frivillighet, integritet, konfidentialitet och anonymitet för de personer som är direkt inblandade i studien (Bryman, 2018; Vetenskapsrådet, 2017). Forskare har ett särskilt ansvar mot de människor och djur som medverkar i forskningen samt mot de som indirekt kan påverkas av forskningen och gagnas av forskningsresultaten (Vetenskapsrådet, 2017).

Hänsyn tas till etiska frågeställningar för att försäkra om studiens kvalitet. Forskningen ska utformas, granskas och genomföras på ett sätt som säkerställer integritet, kvalitet och transparens (Bryman, 2018). Vidare utgår forskningen från Vetenskapsrådets

allmänna regler som bland annat innefattar att forskare talar sanning om sin forskning, studiens utgångspunkter ska medvetet granskas och redovisas samt metoder och material ska redogöras. Forskningen håller god ordning och är rättvis i bedömningen av andras forskning. Som forskare strävar vi efter att genomföra forskning av hög kvalitet samt undvika yttre påverkan och manipulering (Vetenskapsrådet, 2017).

Vår studie behöver främst ta hänsyn till etiken gällande forskningens kvalitet och vi strävar efter god forskningssed genom transparens under hela genomförandet. Materialet som ligger till grund för studien är offentligt och lättillgängligt och inte av känslig natur (Bryman, 2018). Samtliga artiklar som analyseras är publicerat material som finns tillgängligt för allmänheten, därav behövs inte de särskilda tillstånd och uppfyllelse av de forskningsetiska krav som gäller om människor medverkar. Eftersom vi skriver om ett kontroversiellt ämne är vi också medvetna om att slutsatserna i vår studie kan tolkas som ett inlägg i en infekterad samhällsdebatt. För att undvika förenklingar är det därför särskilt viktigt att fokusera på studiens vetenskaplighet.

6 Resultat och analys

I följande avsnitt presenteras studiens resultat utifrån den kvantitativa innehållsanalysen. Inledningsvis visas en överblick kring antal artiklar som analyserats samt dess genre. Därefter är avsnittet kategoriserat efter tidningarnas gestaltning och dagordning. Avslutningsvis sammanfattas resultatet.

6.1 Överblick

		PubliceringsÅR		Total
		2018	2022	
Tidningens ID	Aftonbladet	38	53	91
	Dagens Nyheter	110	156	266
Total		148	209	357

Tabell 1. Antal artiklar som analyserats fördelat mellan år och tidning.

Dagens Nyheter hade fler artiklar än Aftonbladet, där benämningen utsatta och särskilt utsatta områden förekommer, både under 2018 och 2022. Antalet artiklar med benämningen utsatta och särskilt utsatta områden ökade i båda tidningarna under 2022.

Tidningens ID			Artikelgenre							Total
			Nyhetsartikel	Notis	Reportage	Krönika	Ledare	Debatt	Övrigt	
Aftonbladet	Publicerings År	2018	11	3	2	5	6	8	3	38
		2022	16	3	5	7	10	8	4	53
	Total		27	6	7	12	16	16	7	91
Dagens nyheter	Publicerings År	2018	44	8	19	3	16	18	2	110
		2022	64	8	22	10	33	12	7	156
	Total		108	16	41	13	49	30	9	266
Total	Publicerings År	2018	55	11	21	8	22	26	5	148
		2022	80	11	27	17	43	20	11	209
	Total		135	22	48	25	65	46	16	357

Tabell 2. $N = 357$. Fördelning i artikelgenre efter år och tidning sett till antal artiklar.

Resultatet visar att nyhetsartiklar var den vanligast förekommande genren med benämningen utsatta och särskilt utsatta områden, under både 2018 och 2022 i båda tidningarna. Under 2018 hade Aftonbladet 11 nyhetsartiklar och Dagens Nyheter 44 nyhetsartiklar med benämningen. Mängden nyhetsartiklar med benämningen ökade år 2022 med fem nyhetsartiklar i Aftonbladet och 20 nyhetsartiklar i Dagens Nyheter. Under 2022 hade Aftonbladet 16 nyhetsartiklar och Dagens Nyheter 64.

Resultatet visar att den näst vanligaste genren 2018 var debattartiklar i Aftonbladet och reportage i Dagens Nyheter. Under 2022 var ledare näst vanligast i båda tidningarna. Resultatet visar att mängden ledare gjorde en ökning i båda tidningarna 2022 jämfört med 2018. I Aftonbladet ökade ledare med 6 ledarartiklar och i Dagens Nyheter gjordes en större ökning med 17 ledarartiklar, från 16 ledare till 33. Däremot visar resultatet att debattartiklar minskade i Dagens Nyheter 2022 jämfört med 2018, från 18 till 12. I Aftonbladet var det ingen skillnad.

Resultatet tyder på att benämningen utsatta och särskilt utsatta områden främst förekommer i rak nyhetsrapportering men att det också är vanligt förekommande i politiska och åsiktsbaserade texter.

Vidare visar resultatet att mängden reportage skiljer sig stort mellan Aftonbladet och Dagens Nyheter, under 2018 hade Dagens Nyheter 19 reportage medan Aftonbladet hade 2. Under 2022 gjordes en mindre ökning där Aftonbladet hade 5 reportage och Dagens Nyheter 22. Skillnaden kan bero på att kvällstidningar som Aftonbladet har en

mer lättsamma journalistik och till skillnad från Dagens Nyheter inte gör lika mycket djupgående reportage, sett till temat utsatta och särskilt utsatta områden.

6.2 Aftonbladet och Dagens Nyheter gestaltning av utsatta och särskilt utsatta områden

I följande avsnitt redogörs resultatet utifrån hur tidningarna har gestaltat innehåll som innefattar orden utsatt område, utsatta områden, särskilt utsatt område eller särskilt utsatta områden. Episodisk och tematisk analys presenteras först, därefter texternas tonalitet och avslutningsvis artiklarnas gestaltningsmönster.

6.2.1 Episodisk och tematisk gestaltning

Tidningens ID			Episodisk eller Tematisk gestaltning			Total
			Episodisk	Tematisk	Både och	
Aftonbladet	Publicerings År	2018	23,7%	73,7%	2,6%	100,0%
		2022	35,8%	52,8%	11,3%	100,0%
	Total		30,8%	61,5%	7,7%	100,0%
Dagens nyheter	Publicerings År	2018	40,9%	56,4%	2,7%	100,0%
		2022	23,1%	69,2%	7,7%	100,0%
	Total		30,5%	63,9%	5,6%	100,0%
Total	Publicerings År	2018	36,5%	60,8%	2,7%	100,0%
		2022	26,3%	65,1%	8,6%	100,0%
	Total		30,5%	63,3%	6,2%	100,0%

Tabell 3. *N = 357. Tidningarnas episodiska och tematiska gestaltningar över tid. (%)*

Resultaten visar att både 2018 och 2022 förekommer temat utsatta och särskilt utsatta områden främst i ett tematiskt sammanhang i Aftonbladet och Dagens Nyheter. Det innebär att benämningen utsatt och särskilt utsatt område sätts in i ett större sammanhang, ofta på en samhällsnivå. En episodisk gestaltning betyder att enskilda personer och händelser skildras.

Aftonbladets tematiska gestaltningar minskade 2022 i jämförelse med 2018, från 73,7% till 52,8%. Däremot ökade antalet episodiska gestaltningar under 2022 i kvällstidningen. Från 23,7 procent 2018 till 35,8% 2022. Också antalet artiklar som är både episodiska och tematiska ökade 2022 till 11,3%, från 2,6% under 2018.

Tvärtom mot Aftonbladet ökade den tematiska gestaltningen i Dagens Nyheter under 2022 i jämförelse med 2018, från 56,4% till 69,2%. Episodiska gestaltningar minskade.

2018 var 40,9% av artiklarna episodiskt gestaltade och 2022 23,1% i Dagens Nyheter. Artiklar med både tematisk och episodisk gestaltning ökade 2022 jämfört med 2018, från 2,7% till 7,7%, i likhet med Aftonbladet.

Analysen genomfördes för att studera om Aftonbladet och Dagens Nyheter väljer att fokusera på enskilda personer och händelser i sin rapportering om utsatta och särskilt utsatta områden, eller om benämningen används för att ge ett större perspektiv.

Resultatet visar att den tematiska gestaltningen är den mest förekommande i båda tidningarna. Vid olika händelser beskrivs områdena i mer generella drag. Till exempel när det rapporteras om att betygen sjunker i utsatta områden gäller det inte en specifik skola i ett särskilt område, utan många skolor i flera områden. I en artikel med rubriken ”En av tre i utsatta områden klarar inte grundskolan” (Samuelson, 2022, 2. 29) i

Dagens Nyheter skrivs följande:

Var tredje elev i utsatta områden går ut högstadiet utan att vara behörig till gymnasiet, visar tidningen Lärarens granskning. – Det är ett misslyckande för regeringen och för hela Sverige, säger Johanna Jaara Åstrand, ordförande för Lärarförbundet (Samuelson, 2022, s. 29) .

De som beskylls för problemen är inte enskilda individer utan exempelvis kommunen eller det politiska systemet i stort.

6.2.2 Positiv och negativ gestaltning

Tidningens ID			Ton			Total
			Övervägande positiv	Övervägande negativ	Neutral	
Aftonbladet	Publicerings År	2018	7,9%	50,0%	42,1%	100,0%
		2022	5,7%	60,4%	34,0%	100,0%
	Total		6,6%	56,0%	37,4%	100,0%
Dagens nyheter	Publicerings År	2018	22,7%	42,7%	34,5%	100,0%
		2022	7,7%	50,6%	41,7%	100,0%
	Total		13,9%	47,4%	38,7%	100,0%
Total	Publicerings År	2018	18,9%	44,6%	36,5%	100,0%
		2022	7,2%	53,1%	39,7%	100,0%
	Total		12,0%	49,6%	38,4%	100,0%

Tabell 4. N=357. Om innehållet i artiklarna har en positiv, negativ eller neutral tonalitet. (%).

Resultatet visar att benämningen utsatta och särskilt utsatta områden främst förekommer med en negativ tonalitet. Både i Aftonbladet och Dagens Nyheter ökade mängden texter med negativ ton under 2022, i Aftonbladet ökade det från 50,0% till 60,4% och i Dagens Nyheter ökade det från 42,7% till 50,6%. Samtidigt minskade den positiva tonaliteten i båda tidningarna under 2022. Minskningen på positiva texter var inte lika signifikant i Aftonbladet som i Dagens Nyheter. I Aftonbladet minskade det från 7,9% till 5,7% och i Dagens Nyheter gick det från 22,7% till 7,7%, vilket är en minskning på 15 procentenheter. Resultatet kan förklaras med att mängden nyhetsartiklar ökade i Dagens Nyheter under 2022 (se tabell 2) och enligt Djalaie (2019) är en nyhet ofta en icke-normalitet vilket också ofta har en negativ karaktär. Samtidigt ökade våldet i samhället, gängkriminaliteten och antalet dödsskjutningar blev fler under 2022 (SVT Nyheter, 2022), vilket ofta kopplas till utsatta och särskilt utsatta områden (Polismyndigheten, u.å) och gör att nyhetsrapporteringen därifrån har en mer negativ tonalitet.

Under 2022 minskade även de texterna i Aftonbladet med neutral tonalitet, från 42,1% till 34,0%. Däremot ökade den i Dagens Nyheter, från 34,5% till 41,7%. Vilket kan förklaras med att mängden ledare ökade mycket i Dagens Nyheter under 2022 (se tabell 2). Ledarna beskriver ofta negativa problem men med positiva lösningar och kodades därför som neutrala eftersom ingen ton var övergripande.

6.2.3 Artiklarnas gestaltningsmönster

Tidningens ID	Gestaltningsmönster										Total
	Partipolitisk strid	Drabbade	Samhällsproblem	Skandal	Den farliga staden	Det goda samhället	Framtiden	Övrigt			
Aftonbladet	Publicerings År	2018	15,8%	7,9%	57,9%	0%	2,6%	2,6%	7,9%	5,3%	100,0%
		2022	9,4%	7,5%	30,2%	0%	17,0%	5,7%	5,7%	24,5%	100,0%
	Total		12,1%	7,7%	41,8%	0%	11,0%	4,4%	6,6%	16,5%	100,0%
Dagens nyheter	Publicerings År	2018	3,6%	0,9%	53,6%	0,9%	6,4%	7,3%	11,8%	15,5%	100,0%
		2022	7,1%	7,1%	39,1%	2,6%	16,0%	5,8%	10,3%	12,2%	100,0%
	Total		5,6%	4,5%	45,1%	1,9%	12,0%	6,4%	10,9%	13,5%	100,0%
Total	Publicerings År	2018	6,8%	2,7%	54,7%	0,7%	5,4%	6,1%	10,8%	12,8%	100,0%
		2022	7,7%	7,2%	36,8%	1,9%	16,3%	5,7%	9,1%	15,3%	100,0%
	Total		7,3%	5,3%	44,3%	1,4%	11,8%	5,9%	9,8%	14,3%	100,0%

Tabell 5. *N = 357. Om artiklarna har stereotypa drag och faller in i igenkännbara kategorier. Tolkas utifrån artikelns rubrik och ingress eller textens huvudsakliga vinkling. (%)*.

“Samhällsproblem” är det gestaltningsmönster som var mest förekommande i både Aftonbladet och Dagens Nyheter. Kategorin skildrar sociala missförhållanden i små och

stora perspektiv. Mängden artiklar som gestaltas som "samhällsproblem" minskade däremot 2022 i jämförelse med 2018. I Aftonbladet minskade kategorin från 57,9% till 30,2% och i Dagens Nyheter från 53,6% till 39,1%. De siffror som är mest utmärkande är under kategorin "den farliga staden", som innefattar nyheter om brott och olyckor samt åtgärder från samhället för att hantera farligheter. I Aftonbladet gestaltades 17% av artiklarna som "den farliga staden" år 2022, motsvarande 2,6% år 2018. Dagens Nyheter ökade från 6,4% år 2018 till 16% 2022.

Aftonbladet hade också en markant ökning av nyheter som kategoriseras under "övrigt", från 5,3% till 24,5%. Artiklarna har då varit minst stereotypa och innefattat en rak nyhetsrapportering, alternativt innehållet flera olika mönster.

Dagens Nyheter har under 2022 också ökat inom gestaltningen "drabbade" som skildrar när människor drabbas av förslag eller åtgärder från offentlig eller privat makt, eller konflikter mellan privata eller offentliga aktörer. 2018 motsvara siffran 0,9% och 2022 har den stigit till 7,1%.

Tidigare forskning visar att förorter i Sverige ofta skildras i medier utifrån stereotyper, och de vanligast förekommande nyheterna från områdena handlar om brott och sociala problem (Ericsson et.al, 2002; Nygren, 2005). Resultatet av Aftonbladets och Dagens Nyheterers gestaltningsmönster sett till benämningen utsatta och särskilt utsatta områden tyder på samma problem. De kategorier som är mest framträdande i båda tidningarna är "samhällsproblem" och "den farliga staden". Att "samhällsproblem" minskat 2022 kan bero på att nyheter om brott och kriminalitet fått mer utrymme, som också resultatet visar. Under 2022 har kriminalitet och framförallt gängrelaterat våld varit en stor politisk fråga inför valet, detta i samband med en ökning av bland annat dödsskjutningar i Sverige (SVT Nyheter, 2022).

6.3 Frekvens av utsatta och särskilt utsatta områden utifrån huvudämne

Tidningens ID	Publicerings År	Huvudämne									Total
		Politik	Ekonomi	Brott/ kriminalitet /rättsväsende	Samhälle	Sport	Vård och hälsa	Utbildning	Kultur och underhållning (nöje)	Övrigt	
Aftonbladet	2018	55,3%	0%	18,4%	21,1%	0%	0%	0%	5,3%	0%	100,0%
	2022	26,4%	0%	20,8%	24,5%	5,7%	1,9%	11,3%	7,5%	1,9%	100,0%
	Total	38,5%	0%	19,8%	23,1%	3,3%	1,1%	6,6%	6,6%	1,1%	100,0%
Dagens nyheter	2018	34,5%	0,9%	18,2%	29,1%	0,9%	3,6%	7,3%	1,8%	3,6%	100,0%
	2022	34,6%	1,3%	21,8%	15,4%	1,3%	7,7%	9,0%	5,8%	3,2%	100,0%
	Total	34,6%	1,1%	20,3%	21,1%	1,1%	6,0%	8,3%	4,1%	3,4%	100,0%
Total	2018	39,9%	0,7%	18,2%	27,0%	0,7%	2,7%	5,4%	2,7%	2,7%	100,0%
	2022	32,5%	1,0%	21,5%	17,7%	2,4%	6,2%	9,6%	6,2%	2,9%	100,0%
	Total	35,6%	0,8%	20,2%	21,8%	1,7%	4,8%	7,8%	4,8%	2,8%	100,0%

Tabell 6. N=357. Artikelns huvudsakliga ämne utifrån vad som får mest utrymme i texten. (%).

För att se inom vilken typ av genre temat utsatta och särskilt utsatta områden förekommer i Aftonbladet och Dagens Nyheter analyserades dels vilken sorts text som publicerats (se tabell 2), dels vad som är textens huvudsakliga ämne (tabell 6).

Resultatet visar att politik är största ämnet i båda tidningarna. I Aftonbladet handlade 55,3% av artiklarna (N = 38) om politik 2018. 2022 minskade mängden i kvällstidningen till 26,4% (N = 53). Politik stod för motsvarande 34,5% och 34,6% under 2018 och 2022 i Dagens Nyheter (2018: N = 110, 2022: N = 156).

Brott/kriminalitet/rättsväsende är också vanligt förekommande som huvudämne. I Aftonbladet ökade mängden artiklar från 18,4% 2018 till 20,8% 2022. En liknande ökning sker i Dagens Nyheter som 2018 låg på 18,2% motsvarande 21,8% 2022.

Huvudämnet samhälle innefattar framförallt sociala frågor och står också för en stor procentandel. Där skiljer sig tidningarna åt då Aftonbladet ökade mängden artiklar om samhället 2022 (24,5%) i jämförelse med 2018 (21,1%). Dagens Nyheter minskade antalet artiklar om ämnet, från 29,1% 2018 till 15,4% 2022.

Vidare visar resultatet också att Aftonbladet ökade mängden artiklar om andra ämnen under 2022. Sport gick från 0% 2018 till 5,7% 2022, samt utbildning ökade från 0% till 11,3%. Kvällstidningen publicerade inga artiklar som främst berörde ekonomi. Dagens Nyheter hade ett fåtal. Vissa artiklar har också kategoriserats som "övrigt". De innefattar när temat utsatta och särskilt utsatta områden inte satts i ett sammanhang som anses relevant för studien och för att kunna besvara forskningsfrågorna.

Genom att analysera inom vilka huvudämnen benämningen förekommer, granskas hur tidningarna resonerar kring vad som står på dagordningen. Politik är det huvudämne där benämningen utsatta och särskilt utsatta områden förekommer mest, vilket är rimligt med motiveringen att 2018 och 2022 är valår. Att “brott/kriminalitet/rättsväsende” samt “samhälle” står för en stor del av artiklarnas huvudämne överensstämmer med tidigare forskning kring att dessa områden främst skildras vid brott och sociala problem eller frågor. Dagens Nyheter tydliga minskning med “samhälle” som huvudtema kan förklaras med att flera artiklar var mer vinklade på andra ämnen, såsom ekonomi, vård och hälsa och kultur och underhållning, i jämförelse med Aftonbladet. Morgontidningen berör generellt fler olika ämnen än Aftonbladet.

6.4 Sammanfattning av resultat

Med utgång i gestaltningsteori undersöktes Aftonbladets och Dagens Nyheter episodiska och tematiska gestaltning, texternas tonalitet samt deras gestaltningsmönster. Resultatet visar på att benämningen utsatta och särskilt utsatta områden främst används i samband med en tematisk gestaltning, detta gäller för båda tidningarna och under båda åren. En intressant skillnad är att Aftonbladet ökade antalet episodiska gestaltningar under 2022, medan utveckling gick åt andra hållet i Dagens Nyheter. Vidare visade resultatet att texternas tonalitet till stor del var negativ i båda tidningarna, under båda åren samt att den negativa tonen ökade i både Aftonbladet och Dagens Nyheter under 2022. Sett till den positiva tonaliteten minskade den i båda tidningarna under 2022 jämfört med 2018. Däremot minskade den positiva tonen i Dagens Nyheter signifikant mer än i Aftonbladet under 2022. En intressant skillnad gällande neutral ton är att den minskade i Aftonbladet och ökade i Dagens Nyheter under 2022. Båda tidningarna har en hög procentandel som kodats som neutrala, vilket innebär att texterna har innehållit en rak nyhetsrapportering eller en likvärdig positiv och negativ tonalitet.

Sett till tidningarnas gestaltningsmönster förekommer benämningen utsatta och särskilt utsatta områden främst inom kategorierna “samhällsproblem” i både Aftonbladet och Dagens Nyheter under både 2018 och 2022. En anmärkningsvärd skillnad är kategorin “den farliga staden” som ökade med 14,4 procentenheter i Aftonbladet, respektive 9,6 procentenheter i Dagens Nyheter år 2022 i jämförelse med 2018. Vilka

gestaltningmönster tidningarna har fallit in i skiljer sig åt inom flertalet kategorier samt hur procenten är fördelade inom de olika mönstren.

För att skapa en bild kring hur tidningarna sätter dagordningen undersöktes inom vilken textgenre benämningen utsatta och särskilt utsatta områden används, samt inom vilka ämnen. Resultatet visar att benämningen främst förekommer i genren “nyhetsartikel” i både Aftonbladet och Dagens Nyheter under båda åren. Däremot skiljer sig tidningarna åt när det kommer till vilken genre som var näst vanligast under 2018. I Aftonbladet var det “debatt” och i Dagens Nyheter var det “reportage”. Under 2022 ökade genren “ledare” i båda tidningarna och blev därmed den näst vanligaste genren, även om ökningen är betydligt större i Dagens Nyheter än i Aftonbladet.

De ämnen där benämningen utsatta och särskilt utsatta områden främst har förekommit är inom politik, brott/kriminalitet/rättsväsende samt samhälle. Resultatet är likvärdigt för både Aftonbladet och Dagens Nyheter under 2018 och 2022. Däremot minskade mängden politiska texter i Aftonbladet 2022 till 26,4% från 55,3% år 2018. Dagens Nyheter låg på liknande procentandelar under båda åren, cirka 34%. Morgontidningens artiklar med samhälle som huvudämne minskade 2022 i jämförelse med 2018, från 29,1% till 15,4%.

7 Diskussion och slutsats

Utifrån studiens resultat tolkas att benämningen utsatta och särskilt utsatta områden främst gestaltas i ett tematiskt sammanhang, vilket innebär att begreppen används i ett större samhällsperspektiv. Det är färre gånger texterna skildrar en eller ett fåtal specifika platser, eller enskilda händelser och individer. Temat utsatta områden gestaltas i mer generella kontexter, där benämningen representerar alla eller flera olika områden eller att utsatta områden diskuteras på en mer samhällsrelaterad nivå, exempelvis när en politiker lyfter att det behövs mer insatser i utsatta områden eller en nyhet om att färre elever får gymnasiebehörighet i dessa områden. I vissa artiklar framkommer en specifik skola i en ort för att exemplifiera, men artikeln skildrar främst att problemet är övergripande för alla utsatta områden. Ett tematiskt sammanhang kan inte en större förståelse samt väcka en relevant debatt där många känner sig inkluderade, även de som inte bor i ett utsatt område.

Däremot kan diskussion lyftas om en övervägande tematisk gestaltning kan leda till att situationerna och problemen som skildras generaliseras och stereotypiseras. Om informationen från medierna kan tolkas som att alla platserna är likadana, med exakt samma problematik oavsett sin geografiska position eller nuvarande situation.

Utsatta och särskilt utsatta områden är i många fall förorter till storstäder och före detta miljonprogram. Tidigare forskning har visat att dessa områden främst skildras i negativa kontexter av medier. När det berättas om dessa platser skildras brott och sociala problem eller negativa nyheter där det ofta krävs åtgärder från samhället utifrån (Ericsson et.al, 2002; Nygren, 2005). Vår analys konstaterar samma problematik. I majoriteten av analysenheterna har både Aftonbladet och Dagens Nyheter gestaltat utsatta och särskilt utsatta områden med negativ tonalitet. Däremot var också en stor andel av artiklarna kodade som neutrala, vilket visar att tidningarna antingen fört en rak nyhetsrapportering utan särskild värdering, eller att texterna innehåller likvärdig positiv och negativ tonalitet. Att artiklar som kodats neutralt ökade år 2022 kan bero på att ledarna ofta tolkades som neutrala eftersom de innehöll negativa problem men med positiva lösningar. Ledarna var den näst största genren där benämningen utsatta och särskilt utsatta områden förekom under 2022. Resultatet att många texter har neutral ton är en positiv förändring i jämförelse med vad tidigare forskning har konstaterat. Däremot är det mest förekommande ämnet politik och texterna innehöll i många fall både positiva och negativa tonaliteter.

Tidningarna skildrar framförallt samhällsproblem sett till resultatet utifrån analysenheternas gestaltningsmönster. Under 2018 och 2022 var det en klar majoritet av nyheterna som informerade om olika samhällsproblem. 2022 var också den farliga staden, kategorin som inbegriper brott, kriminalitet samt åtgärder för att hantera farligheter, näst största temat. Också brott och kriminalitet klassas i vår studie som en negativ nyhetsrapportering. Slutsatsen som dras är överensstämmande med vad Ericsson et.al (2002) och Nygren (2005) tidigare konstaterat. Att utsatta områden präglas av en negativ nyhetsrapportering och de ämnen som belyses är kopplade till samhällliga problem.

Konsekvensen av en enformig och stereotypisk rapportering är att medierna stigmatiserar platserna och de särskiljs från samhället i övrigt, vilket också Ericsson

et.al (2002) konstaterar. Invånarna i utsatta områden kan känna att de inte tillhör samhället, medan människor utan erfarenhet från platserna ser det som något främmande och exotiskt (Ericsson et.al, 2002). Wingborg (2005) konstaterar att många av de boende i förorterna Hjällbo, Rinkeby och Rosengård anser att medierna beskriver förorten som mycket negativ eller negativ, och menar att det då finns ett glapp mellan invånarnas egen bild av verkligheten och mediernas.

Det finns förklaringar till varför medier tenderar att främst rapportera om negativa nyheter. Djalaie (2019) förklarar att en nyhet ofta är en icke-normalitet vilket också ofta har en negativ karaktär. Det finns också en efterfrågan från publiken då negativa nyheter lockar till läsning. I dagens medielandskap och oändliga informationsflöde krävs det att redaktionerna publicerar nyheter som många vill läsa, Aftonbladet och Dagens Nyheter är inget undantag. Men problemet blir, som också Djalaie (2019) lyfter, att de negativa avvikelserna blir det normala när det egentligen bara är en del av verkligheten. Konsekvensen blir en förvrängd världsbild för läsarna, samt väcker diskussion om journalistiken kan klassas som objektiv och sanningsenlig.

Den tidigare nationella forskningen om medier och förorter och vår studie om utsatta områden är intressant att jämföra med Jahiu och Cinnamons (2021) och Schwarzes (2021) undersökningar om mediernas bidrag till territoriell stigmatisering. Jahiu och Cinnamon (2021) menar att det är av intresse att förstå relationen mellan nyhetsmedier och skapandet av territoriell stigmatisering. Hur publiken uppfattar ett område beror till stor del hur en plats representeras genom bilder och text, vilket också kan kopplas till gestaltningsteori och dess utgångspunkter. Då den teorin är vår studies främsta teoretiska ramverk är det intressant att diskutera om Aftonbladets och Dagens Nyheter gestaltning bidrar till en territoriell stigmatisering. Vår forskning visar att Aftonbladet och Dagens Nyheter kan bidra till stigmatisering genom stereotypiska gestaltningar och en övervägande negativ rapportering från utsatta och särskilt utsatta områden. Men för att kunna göra liknande analys som Jahiu (2021) och Schwarze (2021) bör forskningen vara mer inriktad på specifika områden, till exempel genom att undersöka hur svensk press gestaltat och rapporterat om Rinkeby eller Rosengård under en längre period. Då vår studie är en kvantitativ innehållsanalys blir inte heller resultatet lika djupgående som vid en kvalitativ analys eller en kritisk diskursanalys.

Schwarze (2021) ifrågasätter också journalistens ansvar när det kommer till gestaltning av våld och kriminalitet i utsatta områden. Forskaren menar att journalister måste tänka på vad de uppnår genom att beskriva våldsamma händelser på ett sensationellt men också normaliserande sätt (Schwarze, 2021). Samma fråga kan också riktas mot svenska medier och journalister. Om de är medvetna om problematiken kring bevakningen av utsatta områden, och om konsekvenserna då utsatta och särskilt utsatta områden skildras genom stereotyper och i främst negativa sammanhang.

Entman (1993) och McQuail (2020) beskriver att gestaltningarna journalister gör i texter är till för att guida mottagaren om vad som är väsentligt. De förklarar att publiken påverkas av journalistens gestaltningar och ser världen på ett liknande sätt (Entman, 1993; McQuail, 2020). Vår analys tyder på att två av Sveriges största medier gestaltar utsatta och särskilt utsatta områden på ett likvärdigt sätt, i ett tematiskt sammanhang med en negativ tonalitet. Hur medierna gestaltar dessa områden är eventuellt inte alltid objektivt och sanningsenligt, utan journalisterna skildrar platserna utifrån tidigare stereotyper, vilket tidigare forskning stödjer. Om mottagaren då tolkar verkligheten endast utifrån journalistens gestaltning, får det konsekvenser för hur man ser på samhället och andra människor. Entman (1993) och McQuail (2020) lyfter också att trots att gestaltningarna har en stor inverkan på många av mottagarna, påverkar det inte alla. Människors egna kunskap och tidigare erfarenhet om ämnen påverkar vilka slutsatser de drar, oavsett textens innehåll. Så även i detta fall. Hur Aftonbladet och Dagens Nyheter gestaltar utsatta och särskilt utsatta områden har en inverkan på en stor del av mottagarna, men alla som läser artiklarna kommer inte påverkas åt samma håll. Däremot lyfter Entman (1993) en intressant teori kring att när det handlar om politik, vilket majoriteten av analysenheterna gjorde, är människor generellt sett inte lika välinformerade. Konsekvensen är att gestaltningar och framträdande information har ett starkt inflytande på mottagaren. Därav var det intressant att undersöka morgon- och kvällstidningens innehåll under just valåren 2018 och 2022. Aftonbladet och Dagens Nyheter är de svenska tidningar som dagligen når ut till flest människor och är en viktig plattform för informationsspridning och debatt. Utsatta och särskilt utsatta områden präglas av en problematik kring socioekonomiska svårigheter och kriminalitet (Polismyndigheten, u.å) vilket gör platserna till en viktig del av politiken och hur samhället bör förändras.

Vår studie utgår från två år då det var val i Sverige. Det påverkar naturligtvis analysens resultat och att huvudämnet för många analysenheter är just politik. Samtidigt är undersökta perioder viktiga tidpunkter för samhällsdebatt och opinionsbildning, därav är perioden intressant att undersöka. Enligt Bolin et.al (2022) fick politiken ett stort utrymme i medierna under 2022, vilket stärker vårt resultat. Mycket uppmärksamhet riktades mot partierna och partiledarna. Vidare har också skjutningar, gängkriminalitet och segregation setts som de stora valfrågorna under 2022, vilket märkts i samhällsdebatten och därav också i medierna (Bolin et.al, 2022). Oavsett plattform är medier medborgares främsta källa till information och spelar en viktig roll inför ett val och hur medborgare kommer rösta (Bolin et.al, 2022), och om de faktiskt röstar. I materialet som analyserats framgår det att invånare i utsatta områden till en stor del inte röstar. En faktor som påverkar kan vara utanförskapet de känner, att oavsett politiska åsikter står de utanför samhället och deras röst spelar inte någon roll. Medier kan ha en möjlighet att förändra det mönstret, men för det krävs en annan slags rapportering. Nyheterna från utsatta områden behöver kanske vara mer positiv och inkluderande.

Från studiens resultat tolkas att benämningen utsatta och särskilt utsatta områden främst förekommer i genrerna nyhetsartiklar, reportage, debatt och ledare. Genren nyhetsartiklar är överrepresenterade i både Aftonbladet och Dagens Nyheter under både 2018 och 2022, vilket innebär att benämningen främst används i en rak nyhetsrapportering. Däremot visar resultatet att genrerna debatt och ledare också var vanligt förekommande, vilket innebär att benämningen också framträder i texter med politiska och personliga åsikter. Ledare och debattartiklar är till för att skapa en politisk opinionsbildning hos medborgarna. Under valår hamnar politik och politiska texter högre upp på mediernas agenda och kan därför, utifrån dagordningsteorin, vara en förklaring på varför dessa genrer var vanligt förekommande när det handlar om benämningen utsatta och särskilt utsatta områden. Under 2022 gjorde genren ledare med benämningen utsatta och särskilt utsatta områden en stor ökning i Dagens Nyheter och en mindre ökning i Aftonbladet.

Vidare visar studiens resultat att det mesta framträdande huvudtemat är politik. Under 2018 och 2022 var politik det vanligaste huvudämnet i både Aftonbladet och Dagens Nyheter. Därefter var "brott/kriminalitet/rättsväsende" och "samhälle" de vanligaste ämnena. Enligt Entman (1993) är människor generellt sätt inte lika välinformerade när

det handlar om politik vilket gör att gestaltningar och framträdande information har ett starkt inflytande på mottagaren. Konsekvensen blir således att politiska och personliga åsikter i ledare och debattartiklar påverkar medborgarna och deras egna åsikter om utsatta och särskilt utsatta områden.

Ur ett övergripande perspektiv är Aftonbladet och Dagens Nyheter likvärdiga när det gäller rapportering som innefattar benämningen utsatta och särskilt utsatta områden. De skildrar främst platserna i ett tematiskt sammanhang med en negativ tonalitet. Båda tidningarna har också en stor del neutrala artiklar, men en väldigt låg procentandel där innehållet är övervägande positivt. Majoriteten av artiklarna utgår från stereotypiska mönster vid rapporteringen och skildrar då samhällsproblem (framförallt under 2018). Under 2022 gestaltades många nyheter utifrån gestaltningmönstret “den farliga staden” i båda tidningarna. Dessutom har både Aftonbladet och Dagens Nyheter publicerat flest nyhetsartiklar där benämningen utsatta och särskilt utsatta områden förekommer. De ämne som främst behandlas i texterna var politik. Resultatet kan vara påverkat av att 2018 och 2022 är valår. Mycket politik och politiska sakfrågor skildras i medierna, vilket kan vara förklaringen till en mer tematisk gestaltning. Inför ett val lyfts också framförallt de frågor där samhället vill se en förändring, därav är det inte förvånande att samhällsproblem och “den farliga staden” var ett typiskt gestaltningmönster i båda medierna.

Det finns också skillnader mellan tidningars rapportering. Den största olikheten är mängden texter som publicerats och innehåller orden utsatta och särskilt utsatta områden. Dagens Nyheter har nästan tre gånger så mycket artiklar som lyfter benämningen i jämförelse med Aftonbladet under både 2018 och 2022.

En hypotes kring varför Aftonbladet har färre artiklar som nämner utsatta områden är att de har gestaltat fler artiklar i ett episodiskt sammanhang och då skildrar enskilda händelser, individer och specifika platser. Därav förekommer inte utsatta områden som ett paraplybegrepp, vilket kan vara situationen i Dagens Nyheter. Morgontidningen har också behandlat fler ämnen under 2018 än Aftonbladet. 2022 var det ett mer likvärdigt resultat sett till båda tidningarna, enda skillnaden är då att kvällstidningen inte berörde ämnet ekonomi. Sett till vilken genre där utsatta och särskilt utsatta områden berördes var den stora skillnaden att Dagens Nyheter har en markant större andel reportage än Aftonbladet. En hypotes till varför fördelningen ser ut på det här sättet kan vara att

Dagens Nyheter har betydligt fler artiklar och enligt tidningens medielogik sätter in händelser i ett större sammanhang. Kvällstidningarnas mer lättsamma journalistik kan vara en faktor till varför Aftonbladet inte gör samma djupdykningar som Dagens Nyheter och då inte sätter in temat i ett större perspektiv.

7.1 Förslag på vidare forskning

I vår studie utgår vi från de generella begreppen utsatta och särskilt utsatta områden, för att få en mer övergripande bild hur benämningen gestaltas i svensk press. Förslag till vidare forskning som är mer ingående är att utgå från en eller flera geografiska platser som klassas som utsatta. Det kan då också vara av relevans att studera lokala medier. Aftonbladet och Dagens Nyheter är två stockholmsbaserade mediehus samt rikstäckande tidningar. En intressant aspekt att gå vidare med är hur ett område gestaltats i medier innan och efter det blivit definierat som utsatt eller särskilt utsatt av polisen. Om nyhetsrapporteringen är likvärdig trots definitionen, eller om det sker en förändring över tid kring hur medier rapporterar för att området finns med på polisens lista.

Denna studie är också avgränsad till två specifika perioder under 2018 och 2022. För en mer generaliserande bild kan medier analyseras under längre tidsperioder. För att skapa en bild av hur den mer vardagliga rapporteringen ser ut kan också perioderna inte vara förankrade till stora händelser som ett val.

Ytterligare förslag till vidare forskning är att genom en annan metod kunna analysera mediernas texter om utsatta områden på ett djupare plan. Likt Schwarzes (2021) studie kan då språket undersökas mer ingående. Författaren beskriver bland annat hur amerikanska medier gestaltar våld och kriminalitet i området South Shore i Chicago på ett sensationellt och grafiskt sätt, bland annat genom användning av laddade ord som "krigszon" eller "bloddränkta gator". Vår studie tyder på att brott och kriminalitet får stort utrymme i Aftonbladet och Dagens Nyheter och det hade varit intressant att se en mer djupgående forskning om hur just det ämnet gestaltas.

Referenser

- Aftonbladet. (2016-10-19). *Om Aftonbladet*. Hämtad 2022 - 11 - 15. <https://www.aftonbladet.se/omafotonbladet/a/LOIQ4/om-aftonbladet>
- Allen, M. (2017). *The SAGE encyclopedia of communication research methods*. Los Angeles: SAGE.
- Bolin, N., Falasca, K., Grusell, M., & Nord, L. (Red.). (2022). Snabbtänkt 2.0 22 : Reflektioner från valet 2022 av ledande forskare. Hämtad från <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:miun:diva-46143> 2022 – 12 – 22.
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (Tredje upplagan. ed.). Stockholm: Liber.
- Denscombe, M. (2014). *The Good Research Guide : For Small-scale Research Projects. 5. uppl.*, Maidenhead, Berkshire: McGraw-Hill Education
- Djalaie, R. (2019). Varför är nyheter ofta så negativa? - om hur journalistiken kan ge en rättvisande bild av världen. I Truedson, L., & Institutet för mediestudier. (Red), *13 vassa frågor om journalistik : Med svar som inte stryker medhårs*. Stockholm: Institutet för Mediestudier.
- Ericsson, U., Molina, I., & Ristilampi, P. (2002). *Miljonprogram och media: föreställningar om människor och förorter*.
- Esaiasson, P. (2017). *Metodpraktikan : Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (Femte upplagan. ed.). Stockholm: Wolters Kluwer.
- Esaiasson, P. (2019). *Förorten : Ett samhällsvetenskapligt reportage*. Stockholm: Timbro.
- Hassan, Z., Schattner, P., & Mazza, D. (2006). Doing A Pilot Study: Why Is It Essential? *Malaysian Family Physician*, 1(2-3), 70-73.
- Holsti, O. (1969). *Content analysis for the social sciences and humanities* (Addison-Wesley ; 2940). Reading, Mass.: Addison-wesley.
- Jahiu, L., & Cinnamon, J. (2022). Media coverage and territorial stigmatization: An analysis of crime news articles and crime statistics in Toronto. *GeoJournal*, 87(6), 4547-4564.
- Iyengar, S. (1991). *Is anyone responsible? : How television frames political issues* (American politics & political economy). Chicago: University of Chicago Press.
- Karlsson, M. & Johansson, B. (2019). Kvantitativ innehållsanalys. I Ekström, M & Johansson, B. (Red), *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (s. 101- 130)(3 uppl.). Studentlitteratur: Lund
- Lagercrantz, A. (2019). Varför är allt i medier så stockholmsfixerat? - om vem och vad som får skildras i medierna. I Truedson, L., & Institutet för mediestudier. (Red), *13*

vassa frågor om journalistik : Med svar som inte stryker medhårs. Stockholm: Institutet för Mediestudier.

McQuail, D., & Deuze, M. (2020). *McQuail's media and mass communication theory* (Seventh edition Denis McQuail, Mark Deuze.. red.). London ; Thousand Oaks, Calif: Sage Publications.

Newman, N., Fletcher, R., Schulz, A., Andi, S., Robertson, T. C., Kleis Nielsen, R. (2021). Reuters Institute Releases the 2021 Digital News Report. (2021). *The Digital Publishing Report*, 10(4), 2-5.

Nord, L., & Strömbäck, J. (2012). *Medierna och demokratin* (2. uppl.. red.). Lund: Studentlitteratur.

Nygren, G. (2005). *Skilda medievärldar : Lokal offentlighet och lokala medier i Stockholm* (Doktorsavhandlingar från JMK ; 27). Eslöv: B. Östlings bokförlag Symposion.

Polismyndigheten. (2021). *Lägesbild över utsatta områden. Regeringsuppdrag 2021*. Hämtad 2022 – 12 – 01.
https://polisen.se/siteassets/dokument/ovriga_rapporter/lagesbild-over-utsatta-omraden-2021.pdf

Polisen. (u.å). *Utsatta områden - polisen arbete*. Hämtad 2022 - 12 - 01.
<https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/utsatta-omraden/>

Samuelson, F. (1 juli 2022). En av tre i utsatta områden klarar inte grundskolan. *Dagens Nyheter*.

Schwarze, T. (2021). Discursive practices of territorial stigmatization: How newspapers frame violence and crime in a Chicago community. *Urban Geography, Ahead-of-print*(Ahead-of-print), 1-22.

Shehata, A. (2019). Journalistikens dagordningar och gestaltningar. I Karlsson, M & Strömbäck, J. (Red), *Handbok i journalistikforskning* (s. 337 - 350)(2 uppl.). Studentlitteratur: Lund

Strömbäck, J. (2012). Journalistiken och politiken. I Nord, L & Strömbäck, J. (Red), *Medierna och demokratin* (s. 263 - 289)(2 uppl.). Studentlitteratur: Lund

TT. (23 september 2022). Rekordet nått - 48 ihjalskjutna i år. *SVT Nyheter*. Hämtad 2022 – 12 – 01. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/rekordet-natt-48-ihjalskjutna-i-ar>

Van Hulst, M., Siesling, M., Van Lieshout, M., & Dewulf, A. (2014). The riot, the people and the neighborhood: Narrative framing of social disorder in four cases. *Media, Culture & Society*, 36(4), 456-472.

Vetenskapsrådet. (2017). God forskningsred. Stockholm: Vetenskapsrådet

Weibull, L. & Wardbring, I. (2014). *Massmedier. Nya villkor för press, radio och tv i det digitala medielandskapet*. (11 uppl.) Stockholm: Ekerlids Förlag

Bilagor

Bilaga A Kodbok

Kodschema

<p>V1. Artikelns ID Värde:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Artikel 12. Artikel 23. Artikel 34. Artikel 45. Artikel 56. Artikel 67. Artikel 78. Artikel 89. Artikel 910. Artikel 10... 357. Artikel 357	<p>V5. Artikelns huvudämne Värde:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Politik2. Ekonomi3. Brottt / kriminalitet / rättsväsende4. Samhälle5. Sport6. Vård och hälsa7. Utbildning8. Kultur och underhållning (nöje)9. Övrigt
<p>V2. Tidningens ID Värde:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Aftonbladet2. Dagens Nyheter	<p>V6. Ton (positiv/negativ) Värde:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Övervägande positiv2. Övervägande negativ3. Neutral
<p>V3. År artikeln är publicerad Värde:</p> <ol style="list-style-type: none">1. 20182. 2022	<p>V7. Episodisk eller tematisk gestaltning Värde:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Episodisk2. Tematisk3. Både och
<p>V4. Artikelns genre Värde:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nyhetsartikel2. Notis3. Reportage4. Krönika5. Ledare6. Debatt7. Övrigt	<p>V8. Artiklarnas gestaltningsmönster Värde:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Partipolitisk strid2. Drabbade3. Samhällsproblem4. Skandal5. Den farliga staden6. Det goda samhället7. Framtiden8. Övrigt

Bilaga B Kodinstruktioner

V1. Artikel ID

I inhämtningen av material numrerades varje artikel från 1 - 357.

V2. Tidningens ID

Tidningen där artikeln publicerades.

V3. Publiceringsår

Året när artikeln publicerades.

V4. Artikelns genre

Texttyper, om det är en nyhetsartikel, reportage eller notis eller om det är en krönika, debattartikel eller ledare.

V5. Artikelns huvudämne

Vilket som är artikelns huvudsakliga ämne. Variabelvärdena utformades dels genom en pilotstudie av analysenheterna, dels genom inspiration från Ekström och Johanssons (2019) exempel om vilka nyhetskategorier som kan användas vid kvantitativ innehållsanalys. Då en analysenhet kan handla om två eller flera olika ämnen tolkas innehållet utifrån vad Esaiasson (2017) kallar huvudandelsprincipen. Analysenheten ska klassificeras utifrån vilket ämne som får mest utrymme i texten. Artikelns huvudämne kopplas till dagordningsteorin, där ämnena media skriver om är det som finns på agenda och som anses vara viktigt (McCombs, 1993).

Defintion av variabelvärde:

1. Politik = politiska frågor, till exempel riksdagsvalet, politisk debatt och politiker.
2. Ekonomi = ekonomiska frågor.
3. Brotts / kriminalitet / rättsväsende = ämnen kopplade till brott och kriminalitet i stort och smått. Också åtgärder mot kriminalitet.
4. Samhälle = ämnen som berör samhället och sociala frågor. Skildring av samhällsproblem i stort och smått.
5. Sport = idrottsliga händelser och prestationer.
6. Vård och hälsa = sjukvård, hälsa.
7. Utbildning = skola, utbildning.
8. Kultur och underhållning (nöje) = exempelvis musik, teater, böcker osv.
9. Övrigt = ämnen som saknar koppling till resterande huvudämnena.

V6. Ton (positiv/negativ)

Vilken ton som är övervägande i artikeln. Svårtolkat är om det är svårt att tyda vilken ton artikeln har. En positiv nyhet innebär föredöme, någon som lyckats, seger, glädje och idyll. Negativa nyheter skildrar missförhållande, skandal, hot, nedskärningar och brottslighet. De artiklar som varken upplevs positiva är negativa kodas som neutrala. Det är politiska debatter, rapporter om olyckor, rak redovisning och neutrala nyheter (Nygren, 2005). Också artiklar som innehåller en likvärdig positiv och negativ tonalitet kodas som neutrala.

V7. Episodisk eller tematisk gestaltning

Om händelsen gestaltas episodiskt innebär det att mediet skildrar sakfrågor med huvudsakligt fokus på enskilda händelser och individer. Tematisk gestaltning innebär ett mer strukturellt samhällsfokus där enskilda händelser sätts in i ett större sammanhang (Iyengar, 1991; Shehata, 2019). Om analysenheten varken kan tolkas som episodisk eller tematisk kodas den som svårbedömd.

V8. Artiklarnas gestaltningsmönster

Genom att tolka artikelns rubrik och ingress avgörs hur artikeln ska kategoriseras. Gestaltningsmönster ger en överblick om nyheterna har stereotypa drag och faller in i igenkännbara kategorier. Går det inte att avgöra gestaltningsmönster utifrån rubrik och ingress tolkas innehållet utifrån textens huvudsakliga vinkling. Variabeln och variabelvärdena utgår från Nygrens (2005) definition som presenteras i avhandlingen Skilda medievärldar:

Definition av värde till gestaltningsmönster:

1. Partipolitisk strid = när olika partier och politiker står emot varandra i debatt och sakfrågor, strider såväl inom den politiska apparaten som mellan olika nivåer i det politiska systemet. Konflikterna står mellan personer inom det politiska systemet, är väl synliga och ingår i en kontext av politisk strid.
2. Drabbade = när människor enskilt eller i grupp drabbas av förslag eller åtgärder från såväl den offentliga makten i stat och kommun som privat makt inom företag, tex. "Så slår hyreshöjningen mot familjen Andersson". Det kan också gälla enskilda konflikter mellan enskilda eller grupper av medborgare och makthavare i kommun, stat och företag.
3. Samhällsproblem = när den sociala verkligheten inte motsvarar de ambitioner och mål som sätts upp i samhället och av det politiska systemet, sociala missförhållanden både i stort och smått. Det kan handla om enskilda människor men också sättas in i större sammanhang. Till exempel mobbning i skolan, missbruk och hemlöshet. Men också bostadsbrist och vårdköer där det inte gäller någon konkret konflikt runt tex. förslag till nedskärningar där mönstret "drabbade" tar över. Gränsen mellan de båda gestaltningsmönstren "drabbade" och "samhällsproblem" är dock flytande, ett vanligt journalistiskt grepp är ju att gestalta ett samhällsproblem genom att lyfta fram enskilt drabbade människor.
4. Skandal = när olika typer av makthavare bryter mot lagar, normer och värderingar de förväntas följa. Samt när konkreta missförhållanden avslöjas där verkligheten ställs mot den förväntade och officiella bilden. Ofta gestaltas det som någon typ av avslöjande och innehåller värderingar som uttrycker något slags fördömande. Konflikten står mellan vad makthavare säger sig stå för, och deras verkliga handlade.
5. Den farliga staden = brott och olyckor av olika slag som drabbar enskilda människor. Här beskrivs själva händelserna och de efterföljande rättsliga processerna, men de sätts inte in i sina sociala sammanhang. Samt olika motåtgärder från samhället för att hantera farligheter i staden, tex. kameraövervakning i taxibilar.
6. Det goda samhället = när goda exempel beskrivs både i form av lyckade satsningar från samhället i form av kultur/fritidsaktiviteter och olika former av gemenskap. Det är fritt från konflikter och innehåller positiva värderingar, uttrycker harmoni och framgång. Dessa nyheter är inte heller bara knutna till myndigheter, utan kan också vara privata initiativ.
7. Framtiden = förslag till framtida satsningar som presenteras, nya planer där det inte berättas om några tydliga konflikter utan mest positiva lösningar på aktuella frågor. Till exempel byggplaner och nya satsningar som ger jobb och bättre service.
8. Övrigt = minste stereotypa. Nyheter som är rakt redovisande utan konflikter och värderingar, som berättar om klara och avgränsade händelser i en rak rapportering. Också andra nyheter som inte låter sig kategoriseras i "nyhetstyperna" utan innehåller flera olika parallella och likvärdiga mönster som gör att nyheten inte kan tolkas så entydigt.

(Nygren, 2005, s. 88 - 89).